

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50
Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai: petto eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai.
Adresas: Kaunas. Nepriklausomybės Atkštė. :

51—52 (343—344)

Kaunas, 1925 m. gruodžio m. 17 — 31 d.

VII metai.

Nuoširdžiai sveikiname savo skaitytojus sulaukus Kalėdų švenčių.

Salys Šemerys.

Besierartinant Kalėdoms.

Kai jau visai Kalėdos netoli,
Atsimename, kad kadaisia
Rytuos sužibo žvaigždė nuostabi,
Ir švietė kuo skaisčiausiai,

Norėdama parodyt kelią
Karaliams magams einant dykuma
Lig pačio Betlejaus miestelio...

Aplinkui sniegas ir žiema...

Bet mūsų širdys nujaučia —: netrukus
Ir mums sužibs žvaigždžiukė,
Kuri galiausiai per laikų erdves
Ir mus į mūsų Betlejų nuves...

Kalėdų sulaukus.

Sulaukus Kalėdų kiekvienam mūsų kareiviui prisimena panašios šventės namučiuose, su savaisiais, kada jis drauge su savo tėveliais, broliukais ir sesutėmis pas šieną apdengtą stalą valgydavo Kūčių vakariene.

Naktis. Gražu, šalta. Danguj milijonai žvaigždžių žiba, o jis, pasikinkęs bėruką, vežiuoja su namiškiais kažnyčion „Bernelio mišioms“, kur skamba Kalėdų giesmės „Gul šiandieną jau ant šieno Atpirkėjas pasaulio“. Taip būdavo malonu ir linksma, kiek tai pasiliko malonių atsiminimų.

Bet šiandien! Kareivis sutinka tas linksmasias šventes kareivinėse tarp naujų saviškių, iš įvairių valstybės kraštų, tarp naujų draugų. Bet ir kareivinių Kūčių nevienodos! Kai kuriose dalyse, jos beveik atstoja namų Kūčias, o kai kada yra ir įdomesnės, nes

didesniame būry švenčiamos, daugiau yra gyvumo, įvairumo. Tenka pasakyti, šių metų kareivis praleis šventes atatinamai, jaus švenčių ūpą ir parsineš namon, gal, ir labai malonių atsiminimų.

Bet kaip mūsų pirmasis kareivis praleido tas linksmasias šventes, kokių jam paliko atsiminimų. Ir pamenu jį! 1918 m. Kūčios ir Kalėdų dienos Vilniuje. Pilkos kareivinės. Nieko nėra, kas primintų šventes. Vieni susiruošę laukiame išvažiunti į Alytų, kiti nežinome savo likimo. Aplink, mieste ir už miesto siaučia priešininkai, gresia Vilniui ir visai Lietuvai. Nieko neturime — ir visą savo turtą kažkur toli nusineštumėm susikišę į kišenių. Bet ir nieko nenorime, išskyrus vieną: *atgaivinti nepriklausomą Lietuvą ir jos kariuomenę*. Nebuvo laiko, nė minties ir atsiminti praeitąsias šventes namuose, nes buvome užimti ateities svajonėmis. Bet ir 1919 m. Kūčios ir Kalėdos maža geresnės. Ką tik buvome sustoję prie senosios Prūsų sienos, nuvijus žiaurųjį bermontininką. Kūčioms ir Kalėdoms nesuskubo pristatyti mums maisto ir teko sutikti šventes pasnikaujant. Nusijuokėmė viens kitam „tai Kalėdos su silke“, bet nesiskundėmė, nes jautėmės, kad atliekame žymiausį ir garbingiausį istorijos darbą, kad per mūsų vargus gimtų tėvynei laisvė ir nepriklausomybė. Bet ir kitos Kalėdos vėl karo laukuose, ginkluotam šalant ir budėjant, kad tykantis pagrobtį mūsų laisvę lenkas neįsiveržtų į dar nepavergtus tėvynės plotus. Tos pirmųjų kareivių nešvėtos šventės davė tai, kad šiandien mūsų kareivis gali švesti tas šventes linksmai, nors ir ne namučiuose prie savo namiškių, bet vis tik netoli nuo jų, toj pačio tėvynėj, tarp tų pačių žmonių, kur skamba lietuvių kalba, kur Kalėdų naktį išgirs bažnyčioj lietuviška giesmė „Gul šiandieną jau ant šieno. O priešingai, jeigu mūsų pirmas kareivis būtų panorėjęs švesti Kalėdas, tai šiandien mes jas švestumėm kur nors Poznaniaus, Galicijos, Varšuvos arba Sibiro, Kaukazoj Volgos ar kitose kareivinėse, kur būtų mums svetima, nemaloni.

Lietuvos Tautos
VALSTYBINĖ
BIBLIOTĖKA

929-527

Šiandien sutikę kareivinėse ir praleisdami Kalėdų šventes turime prisiminti, kad dar ne viską esame padarę, dar ne viską pirmieji kareiviai įstengė atlikti; dar paliko pavergtas Vilnius ir kiti dideli mūsų plotai. Dar jie laukia mūsų ir tenka mums ruoštis prie jų. O pasiruošti tegalėsime tik sąžiningai ir uoliai sekdami karo mokslo, stengdamiesi lavinti savo kūną ir šviesti savo protą.

Tad per Kūčių vakarienes kareivinėse, per Kalėdų pasveikinimus tegu skamba mums Vilniaus vardas. Tegu įvairūs Vilniaus obalsiai puošia kareivinių sienas ir senieji kareiviai primena savo jaunesniesiems draugams, kaip jie šventė anas šventes.

Pirmas mūsų kariuomenės gyvavimo Kalėdas praleidome Vilniuje, ir dabar ryžkimės nedaug Kalėdų švesime be jo. Tegu ne tolimoj ateity Kalėdų naktį užtrauks Vilniaus bažnyčioje galingą giesmę „Gul šiandieną“... ne svetimųjų karo dūdų orkestro aidai, bet mūsųjų. Bs.

Kareivis ir dovana gimusiam Kristui.

Kalėdų pasaka.

— Dabar pasakysiu pasaką apie vieną kareivį, kuris vijosi tris karalius, išvykusius pagarbinti gimusį Kristų — prabilo senutė M. Dambrauskienė, žiūrėdama į žemę ir kažką giliai galvodama, matyt, norėdama ką užmiršta atsiminti. Tai buvo dar prieš karą, kada buvau dar vaikas ir labai mėgau pasakų klausyti. Buvo Kūčių vakaras, ka tik po iškilmingos vakarienės.

— Senai, labai senai, kada dar nebuvo nė mūsų senukų senukų, prieš devynioliką simtų su višum metų žydų žemėj gimė Kristus. Trys rytų krašto karaliai, pamatę nepaprastą žvaigždę ant Betlėjaus, suprato, kad gimė Kristus ir pasiėmę dovanų: aukso, smilkalų miro ir kelionei palydovų kareivių išjojo tiesiai, kur žvaigždė rodė.

Velniui netiko, kad gimė jau Tas, Kuris sutrins jo galybę; netiko velniui ir karalių auka, ir norėdamas jis pakenkti aukai, kad ji nebebūtų pilna, pagavo iš vieno karaliaus vežusio Kristui auksą, vieną aukso gabalą ir jį pametė už durių, tikėdamas, kad tarnai radę minėtą aukso gabalėlį nebeatiduos karaliui ir tuo būdu pasisavinę subiauros pačią auką.

Karalius nepastebėjęs, kad trūksta vieno aukso gabalo, išjojo su savo kareivių būriu kelionėn. Kada jau jie buvo nujoję toli; netikėtai vienas namie pasilikusių kareivių rado velnio pavogtą ir pamestą karaliaus auksą ir pažinęs, kad tai yra iš to aukso, kurį karalius išvežė dovanų nežinomoj šaly gimusiam karalių karaliui, tuoj sėdo į žirgą ir pasileido vytis išjusių karalių, kad atiduotų jam rastąjį auksą.

Velnius matydamas, kad jo sumanymas nenusisekė, pradėjo kely tiesti minėtam kareiviui klūtis, kad tik jis nepavytų karaliaus. Pirmiausia pasivertė ilgu ir aukštu kalnu pakelėj, kur turėjo joti kareivis. Kareivis prijojęs kalną ir pamatęs, kad labai aukštas ir staigus, per kurį negalės perjoti, nusiminė. Išsitraukęs auksą ir pilnas skausmo pažvelgė į jį, kad negali atiduoti karaliui, ir tuo laiku nė nepasijuto kaip iš nagų iškrito auksas ir susidaužė su kalnu. Kalnas pranyko ir kareiviui vėl pasirodė prieš akis neapmatoma lyguma ir laisvas kelias.

Kareivis jojo toliau. Velnius vėl pradėjo sukli ragus, kaip čia pakenktų kareiviui. Pasivertė į baisią ūrą. Prijojo kareivis jūrą, perjoti nebegalima. Banguoja, šniokščia ir daužo krantus. Susirūpino kareivis, ką reikia daryti, kad jūrą perjotų. Mestų auksą, gal pradingtų jūra, kaip anas kalnas, bet kas žino,

gali ir auksas jūroj paskęsti. Bet kareivis neilgai galvojo. Išsitraukė kalaviją ir juo palietęs auksą, įmetė kalaviją į jūrą. Tuoj jūra dingo ir vėl kareivis jojo toliau. Tretį kartą velnius pasivertė į baisiausį slibiną ir pastojęs kareiviui kelia pūtė į jį iš nasrų ugnis. Kareivis nenusigando; suprato aukos aukso galią, kad su juo niekur nežus. Išsitraukęs savo strėlą ir jos galą pasmailinęs į auksą, šovė slibiną, kuris pasitraukė tolyn. Kareivis vėl jojo, skubėjo, o velniui vis ragai niežėjo, kaip čia galėtų sukliudyti nepergalimą kareivį. Ketvirtą kartą pasivertė tirščiausiu ir tamsiausiu rūku. Kareivis jiojęs į rūkus nebematė kur bejoti, nes nebematė Betlėjaus žvaigždės ir kas po kojomis yra. Supratęs, kad čia vėl velnio pinklės paspėstos, nusivilkė savo ploščių ir tvirtai jamė įrišęs aukos auksą, ploščiumi pradėjo blaškyti rūkus. Tuoj rūkai prapuolė ir kareivis vėl skubėjo pirmyn.

Penktą kartą velnius pasivertė į didžiulę tankią, nepraeinamą girią. Kareivis prijojęs turėjo sustoti. Giria pilna gardžiausių uogų ir medžių įvairiausiais vaisiais. Nuvargęs, išalkęs ir ištroškęs kareivis jau buvo pamiršęs velnio pinkles ir nusiskynęs uogų bandė jas suvalgyti. Bet staiga atsiminęs auksą ir savo uždavinį, susiprato klaidą darąs. Metė uogas žemėn ir akimirksny viskas dingo: nebebuvo nei girios, nei uogų, tik atviras laukas.

Vėl kareivis joja, o velniūkštis ragus kraipo, kaip tą atkaklųjį kareivį apgalėti. Sugalvojo paskutinįjį ir patį gudriausiąjį būdą, būtent, gražią ir meilą moterį pasiųsti. Tuoj velnius pasivertė į gražiausią ir meiliausią pasaulio moterį ir pavertęs didelį lauko plotą gražių gėlių lauku skynė gėles ir pindamas vainikus labai jausmingai ir meiliai apdainavo kareivį — bernužėlį. Prijojęs kareivis gražuolę, sužavėtas jos grožiu, dainos meilumui, jau buvo bepamiršęs savo tikslą — auksą, bet pažvelgęs į viršų pamatė žvaigždę ir atsiminęs kur jojas paliko „grazuolę“ ir lėkė toliau kiek išgali, užsikišęs ausis, kad negirdėtų žavinčios dainos. Ir taip velnius neapgalėjo kareivio. Kareivis prijojo karalių jau prie pat Betlėjaus tvartelio, kada karaliai nusėdę nuo arklių ir palikę savo kareivius ruošėsi iesti į tvartelį, pagarbinti gimusįjį Kūdikelį.

Užtat nuo to laiko velnius prie kareivio nebelenda ir bijo jo, nes žino, kad vistiek jo neapgalės. Ir nuo to laiko kareiviui pirmiausia yra atviras dangus.

Ir pabaigusi sekti pasaką senutė Dambrauskienė palingavo kelis kartus savo žilą, senatvės ir baudžiatvės išvargintą galvą, tartum ji būtų buvus tų žygių liudininke.

— Taip, aš tą pasaką girdėjau dar būdama jauna iš vieno seno elgetos Petro, o pavardės tai nepasakysiu, nes nežinojau, visi jį vadinome „dėdė Petras“. Jis sakė: „tarnavęs žemaičių ir lenkų „žalnieriuose“ ir kariavęs su rusų Katarina. Sirvys.

Tur būt vyresnis.

Praėjus kai kuriam laikui, kai naujokas Jonelis tarnauja kariuomenėj, jo mamytė gavo nuo Jonelio laišką, kuriame Jonelis giriasi... „mamyte, dabar jau nebesunku man tarnauti kariuomenėj, visi manęs klauso. Kai tik sukomanduoja, šautuvas pats užleka ant pečių, kojos pačios žengia, rankos mosuoja, galva pati kur reikia sukiojasi... O iki šiol, mamyte, niekas neklausė ir nenorėjo iš vietos judintis“...

— *Tai jau, tur būt, mūsų Jonelis vyresniu paliko, kad visi jo klauso! — išklausių minėtus žodžius nusi-džiaugė patenkinta mamytė.*

Iš mūsų praeities.

(Žiūr. „Kario“ 42—49 Nr.).

Taika su kryžiuočiais, Žemaičių likimas.

Kitais metais po Orunvaldo mūšio buvo padaryta taika su kryžiuočiais. Vytautas ir čia kryžiuočių galutinai nepribaigė, vis norėdamas, kad jie būtų lyg baidyklė lenkams, kurie tik ir žiūrėjo, kad Lietuvai padarytų kokias nors pinkles. Todel Vytautas pasistengė, kad kryžiuočiams taika būtų nepersunkiausia. Kryžiuočiai tikrai sugrąžino lenkams dalį jų pagrobto krašto, o Žemaičiai, einant ta sutartimi, galėjo priklausyti Lietuvai tik laikinai, būtent, iki gyvos Vytauto galvos. Be to kryžiuočiai nugalėtojams sumokėjo daugybę pinigų bausmės.

Bet Vytautas, gavęs iš kryžiuočių kad ir šitokią Žemaičių priskyrimą prie Lietuvos, nė nemanė, kad Žemaičiai, jam mirus, vėl būtų nuo Lietuvos atskirti ir vėl patektų į kryžiuočių nagus. Jie žinojo, kad ras progą kryžiuočiams pirštus nuo Žemaičių vi-ai atmušti. Todel, nieko nežiūrėdamas, jis Žemaičius valdė taip, kaip jam patiko ir kaip manė, kad žemaičiams bus naudingiausia.

Tarp kitko jis 1413 m. paske'bė žemaičių krikštą. Čia vėl atsitiko taip, kaip pirmiau atsitiko kitus Lietuvos kraštus bekrikštijant: prie krikščionių tikėjimo pasirodė buvo labiau pasiruošę bajorai, didikai, o liaudis to tikėjimo iš esmės visai nežinojo ir nekenė jo, nes jos supratimu buvo tai kryžiuočių plėšikų tikėjimas. Taigi ir vėl krikščionių tikėjimą bajorai, didikai priėmė tik gilesnių supratimu, o liaudis tik paviršutiniai, tikrumoj palikdama pagonimis. Todel ir čia įvyko tautos skilimas nors ir ne toks gilus, kaip kitur Lietuvoj, bet vistiek liaudis ir bajorija po to krikšto nuėjo skirtingais keliais.

Tas kelių skirtumas pasireiškė ypač ryškiai už kelių metų po krikšto: liaudis, pagonišku kunigų kursoma sukilo prieš naują tikėjimą. Sukilėlius malšino Vytauto kariuomenė, drauge su pačių žemaičių bajorais, taigi čia ir pasirodė tas kelių skirtingumas.

Kai tik Vytautui tinkamai susidėjo reikalai, jis ėmė ieškoti priekabių prie kryžiuočių, kad priverstų juos amžinai nuo Žemaičių atsisakyti. Tarp kitko Vytautas tyčia susigindžio su jais dėl sienų. Geruoju nesu-sitarę, vėl griebėsi kardo, ko Vytautas ir norėjo. Vėl ištiko karas. Vytautas įsiveržė į kryžiuočių kraštus ir jau būdamas ten priverstė kryžiuočius jam nusileisti. Kryžiuočiai nusilenkė Vytautui ir amžinai atsisakė nuo Žemaičių.

Kadangi kryžiuočiai buvo užgriebę ir dalį Sudavijos, kuri šiandien vadinama Suvalkų kraštu, tai dabar ir nuo Sudavijos buvo priversti atsisakyti. Tada, iš naujo darant taiką, tarp Lietuvos ir Prūsų buvo praves-tos tokios sienos, kokios buvo užsilikę iki didžiojo karo.

Klaipėdos krašto tada lietuviams vis tik nepavyko atgauti.

Lietuva didžiausioj garbėj ir galybėj.

Nuveikęs pikčiausius Lietuvos priešus Vytautas ėmė tvarkyti ir gerinti Lietuvos vidaus gyvenimą: bes-tadymas bažnyčias stengėsi šviesti žmones (kitokio ap-švietimo tuomet ir nebuvo), parsikviesdavo svetimus pirklus, amatininkus, ūkininkus, kad šie keltų pas-

mus pirklybą, amatų mokėjimą, geresnį ūkininkavimą. Skėtė ir taisė miestus ir miestelius, mokino žmones geresnius namus statyti, daug rūpinosi kariuomenės reikalais ir p.

Garsas apie didelį Vytauto protą, jo išmintingą Lietuvos valdymą pasklido į tolimiausius kraštus. Daugelis valdovų ieškojo Vytauto patarimų, paramos, globos net išdidusioj puikioj Lenkijoj Vytautas turėjo dideliausios įtakos. Karalius Jogaila nedarė nieko svarbesnio, pirmiau nepasitaręs su Vytautu. Lenkų ponija klausėsi Vytauto ir lenkėsi jo protui. Pavydu-linga ir godi Maskva Vytautą laikė savo globėju. Neramūs, plėšrūs totoriai nuolatos siuntė pas Vytautą savo pasiuntinius, prašydami jo patarimo, užtarimo ir p. Tolimi čekai (šiandie jie vadinasi čekoslovakais), savo priešų spaudžiami, šaukėsi Vytauto pagalbos ir net siūlė jam savo vainiką (karūną), kad jis tapęs jų karaliumi, apgintų juos. Vytauto patarimų prašė ir Anglijos karalius, ir Konstantinopolio ciesorius (tada Konstantinopolis dar nebuvo turkų), ir Romos (vokie-čių) ciesorius ir kiti.

Vytautas atvedė Lietuvą į aukščiausią jos garbės ir galybės viršūnę. Tada Lietuva priklausė prie di-džiausių ir galingiausių pasaulio valstybių. Niekados nei prieš tai, nei po tam Lietuva nebuvo tokios garbės ir galybės pasiekusi. Niekas dabar nedrįso jos pulti; jos žmonės dabar ga-lėjo ramiai gyventi ir dirbuotis.

Nesėkmingas vainikavimosi karalius. Vytauto mirtis.

Bet Vytautui rūpėjo dar vie-nas dalykas: Lietuva vis dar skai-tėsi, iš vardo, žinoma, priklausanti Lenkijos. Jam rūpėjo ir šešėlių tos priklausomybės pa-šalinti. Šitai jis galėjo padaryti tik pats tapęs karaliumi ir Lietuvą padarius karalyste. Jam ne kartą svetimieji buvo pasiūlę savo vals-tybių vainikus, aukštus sostus.

Bet Vytautas nuo svetimųjų gar-bės vis atsisakydavo, nes jam rūpėjo tik Lietuvos reikalai.

Jo draugai, karaliai, žadėjo jam išgauti karaliaus vainiką. Jis ir pats nemaža rūpesčio turėjo vainikui išgauti, nes tame vainike jis matė lyg Lietuvos galy-bės užtvirtinimą. Tačiau pavydulingi piktieji lenkai, sužinoję, jog Vytautas rūpinasi vainiką išgauti, ėmė jam įvairias pinkles statyti. Ir kada pagalios, Romos ciesorius siuntė jam vainiką, tai lenkai pastojo pasiun-tiniam kelią ir atėmė jiems vainiką.

Vytautas tada jau buvo apie 80 metų amžiaus. Senelis jau buvo pavargęs ir nusilpęs. Kai sužinojo, jog lenkai pagrobė jam skirtą karaliaus vainiką, taip susigrauzė, jog iš susigrauzimo ir dar peršalęs mirė.

Mirtis jį ištiko mylimojoje jo tėvo pilyj, ten kur jis ir gimė.

Tas atsitiko 1430 m.

Lietuvai lyg skauti saulė nusileido.

(Bus daugiau).

Mjr. P. Ruseckas.

Savaip suprato.

SKYRININKAS (naujokui per pamokas). Pasa-kyk pagaliau, Ambrozaiti, ar žinai kas tai yra šautuvas?
NAUJOKAS. O, labai gerai, tai yra toki baise-nybė, su kuria duoda „valandų“.

Kovokime su blogais papročiais!

Kiekviena tauta turi savo papročius. Papročių yra gerų ir blogų, žiūrint ko jie tautai ir žmonėms duoda. Tautos ir valstybės papročiai vaidena gan svarbų vaidmenį. Tauta arba valstybė, kai joje vystosi ir plečiasi geri papročiai, darosi dorovingesnė, kultūringesnė, žengia pirmyn; blogieji papročiai veda tautą ar valstybę skurdan, naikina jos dorovingumą, pažangą ir kultūrą.

Mūsų tauta taipgi turi daug gerų ir blogų papročių. Tarp kitų blogųjų papročių yra labai išsiplėtęs girtuokliavimas. Girtuokliavimas yra giliai įleidęs šaknis visose mūsų žmonių klasėse, taigi ir kariuomenėje. Be alkoholinių gėralų: alaus, vyno, degtinės ir t.t., beveik neapsieinama įvairiuose pasilinksminimuose ir puotose. Jis laiko mūsų tautą ir valstybę surakinęs stipriais vergijos pančiais tamsoj, skurde, naikina talentus, energiją, sveikatą, kuriuos galėtumėm sunaudoti tėvynės labui.

Mokslo vyrai betyrinėdami, kaip alkoholis veikia žmogaus organizmą rado, kad jis naudos ir sveikatos žmogui neduoda, kaip kai kas iš mūsų mano, bet ardo žmogaus organizmą. Jis yra priežastimi įvairių jeknu, inkstų, širdies, plaučių ir kitų organų ligų. Jis silpnina ir paraližuoja žmogaus nervus, smagenis. Jis silpnina proto ir sąžinės veikimą, taipgi valią ir darbīgumą. Jis atbukina žmogaus jausmus ir veda jį prie paieistuvavimo ir nusikaltimų. Jis yra daugelio ligų, nelaimingų atsitikimų, nusižudymų ir ankstybos mirties ka'tininku.

Pažvelgę į mūsų kasdienį gyvenimą, kaip jame veikia girtuokliavimo paprotys ir ką jis mums duoda, rasime blogiausių reiškinių. Statistikos žiniomis Lietuvoje išleidžiama kasmet girtuokliavimui apie 100 milijonų litų. Nors mes ir jaučiame didelį pinigų trūkumą, bet girtuokliavimui pinigų negailime. Išsisos šeimynos kenčia vargą, skurdą ir net badą, iš kurių kyla įvairūs visuomenei kenksmingi elementai: vagys ir kiti. Dorovė yra gan žemai nupuolusi. Kiek yra žmonių ligoninėse, kalėjimuose, patekusių vien tik dėl girtuokliavimo? Kiek yra praleidžiami veltui taip brangaus laiko sėdint smuklėse, restoranuose? Kariuomenėje, įsigilinę į visus karių nusikaltimus, rasime kad beveik visi nusikaltimai papildyti per girtuokliavimą.

Kitos tautos ir valstybės, pamačiusios ką duoda girtuokliavimo paprotys, senai jau stojo į kovą su juo ir kai kurie jau daug iškovojo, nudirbo. Žemių Amerikos Jungtinėse Valstijose jau senai įsigalėjo prohibicijos įstatymas: visiškai uždraudimas vartoti ir pardavinėti alkoholinius gėrimus: alų, vyną, degtinę ir t. t. O tai pasiekti buvo padėta kur kas mažiau laiko, jėgų ir lėšų, negu kad yra veltui praleidžiama girtuokliaviant. Pirmą pradėjo veikti žmonėse, įrodydami jiems girtuokliavimo papročio kenksmingumą, nereikalingumą ir t. t. Ir daugelis žmonių, kuriam laikui praėjus, tikrai supratę tai, panaikino savo tarpe girtuokliavimo paprotį ir pareikalavo valdžios uždrausti alkoholinių gėrimų vartojimą ir pardavinėjimą. Valdžia tai įvykdė, nes aiškiai matė, uždraudimas žmonėms ir valstybei naudingas. Dėl to Ž. A. Jungtinių Valstybių kultūra, mokslas, tvarka ir turtingumas pašoko į pirmą vietą. Kitos tautos ir valstybės taipgi neatsilieka, žengia prie prohibicijos. Ir Lietuvoje jau rimčiau pradėdama dirbti kovoje prieš girtuokliavimo paprotį: yra jau keleta organizacijų, kurių tikslas kovoti su juo. Bet lig iškovosime ir įvesime pas mus prohibicijos įstatymą, reikės dar padėti nemaža darbo, jėgų, visa tai pareis nuo mūsų pačių susipratimo. Bet jeigu sujungę savo jėgas krūvon, petys petin, stosisime kovon, tai, be abejo kova bus laimėta.

Kovoje su girtuokliavimo papročiu daugiausia kreipiama dėmesis į jaunuomenę, nes jaunuoliui, dar taip labai neįpratusiam gerti, yra lengviau pasidaryti abinentu, visiškai negeriančiu, negu jau tikram girtuokliui. Ir iš jaunuomenės tikimasi daugiau naudos, nes joje yra daugiau energijos, jėgų, kurias sujungus bus galima daug nudirbti šioje kovoje ir, be to, kokia yra jaunuomenė, tai tokios galima laukti ir ateities.

Kariuomenėje kovoti prieš girtuokliavimo paprotį dirva yra plati ir tinkama, nes kariuomenė susideda iš mūsų tautos jaunuomenės, ir ji beveik kasmet keičiasi.

Taigi, matydami girtuokliavimo vaisius stokime į kovą su juo ir kreipkime daugiau dėmesio į mūsų tą jaunuomenės dalį, kuri yra susibūrusi kariuomenėje. Bet jei norime, kad kova duotų gerų vaisių, tai patys būkime pavyzdžiu jiems, būkime abinentais: visiškai negerkime jokių alkoholinių gėrimų. Ir visi, kurie tik esame tikrais tėvynės sūnumis, kuriems rūpi tėvynės laisvė ir gerovė, ir mes kariai — jaunuoliai, kurie stovime tėvynės sargyboje, privalome, nugalėję pirma savo bloguosius papročius, pakol dar nesame jų tikri vergai, subūrę savo jėgas stoti į kovą su blogaisiais papročiais, kurie mūsų tautą veda pražūtin! Kai kovosime su jais, stengdamiesi juos nuslopinti, tėvynėj kils dorovė, kultūra, gerovė ir lengviaus išlaikys taip brangią laisvę.

J. Vainutis.

Lenkija ir jos kariuomenė.

Pastaruju laiku lenkai pradėjo stiprinti savo kariuomenę ir policiją Lietuvos pasieny ir šūkauja, būk tai jie darą kokiems tai, jų pačių nevykusiai prasimanymams, lietuvių puolimams atremti. Žinoma, niekas tiems jų gandams netiki, net ir jie patys. Bet mums pravartu tuo reikalu susirūpinti, nes jie tai daro ne be tikslo.

Šia proga norėčiau nors trumpai pasakyti apie Lenkijos karo pajėgas.

Nesenai būdamas Paryžiuje lenkų karo ministeris maždaug pasakė apie savo kariuomenę štai ką: „kasmet Lenkijos gyventojų skaičius padidėja 1 milijonu žmonių; po 2 metų mes galėsime sudaryti 70 divizijų kariuomenės; mobilizacijai turime paruošę 4 milijonus vyrų; turime 40 municijos fabriky.“

Šių dienų Lenkija pasiruošimo karui atžvilgiu stovi greta Prancūzijos ir Rusijos, Europoj užima trečią vietą. Kariuomenė susideda iš 300 000 vyrų, be to dar turi 10.000 rytų sienos apsaugos ir 2400 v. jūrų kariuomenės. Ginklų skaičius: 321 lengv. baterijų, 110 sunk. baterijų, 10.000 kulkosv., 160 tankų ir 360 lėktuvų.

Toks didelis karo pajėgų skaičius sudarytas per trumpą laiką gali nepatyrusį skaitytoją labai nustebinti. Bet visa tai yra ne vienu lenkų sudaryta, daug ir labai daug jie gavo iš Prancūzijos. Visiškai suprantama, kodėl prancūzai taip gausiai lenkus šelpia, už tai lenkai turės būti Prancūzijos įrankiu prieš Vokietiją. Bet patiems lenkams daug daugiau pavojaus iš Rusijos pusės.

Lenkijos kariuomenė mokoma auklėjama, tvarkoma ir ginkluojama prancūziškai. Lenkų kariuomenėj yra daugybė prancūzų instruktorių ir įvairių karo misijų. Įvairiuose Prancūzijos karo mokyklose mokosi šimtai lenkų karininkų.

Reikia pabrėžti, kad Lenkijos gyventojų priauglius iš tiesų nedaro jokių kliūčių ir toliau jos kariuomenė didinti. Greta su kariuomene ruošinama karui ir visa lenkų tauta. Šaly yra daugybė kariško pobūdžio organizacijų; įvairių mokyklų mokiniai mokomi karo da-

lykų ir vartoti ginklus. Valstybėj eina didelė propaganda, kad privačius žmones ir įstaigas patraukus prie oro ir jūrų laivyno statymo.

Taip atrodo Lenkijos karo pajėgos žiūrint iš paviršiaus. Iš tiesų tos pajėgos nėra taip baisios. Nors Prancūzija šelpia lenkus ir jie patys arti pusės visų valstybės išlaidų sunaudoja kariuomenės reikalams, tačiau šie metai jau mažina kariuomenės, pasienio apsaugos ir policijos etatus.

klų ir municijos toli gražu nepakanka savo kariuomenei. Tų minėtų 40 pabriku gaminiai nieku gyvu negali aprūpinti 300.000 kariuomenę, nes dauguma jų teturi paprastų dirbtuvių pobūdį. Tikrai didelių ginklų ir municijos pabriku Lenkijoje visiškai nėra. Vietintelis buvęs didesnis sprogstamosios medžiagos pabrika nesenai susprogo. Vadinasi, kilus karui Lenkijos ginklavimas turėtų priklausyti užsienio. Karininkų kadrą yra sulipdytas iš buvusių Rusijos, Austrijos ir

Karo muzėjus Kaune. Šale muzėjaus paminklas žuvusiems dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Kariuomenės ginklavimas yra labai nevienodas. Ypatingai tai žymu artilerijoje: greta naujausių prancūziškų patrankų yra ir pasenusių tipų, kuriuos laikas būtų atruoti į muzėjų. Tas pats beveik yra su šautuvais ir kulkosvaidžiais. Pačioje Lenkijoje dirbamų gin-

Vokietijos karininkų, nors kažin kaip lipdomas, negali sugyti ir sudaryti vieną sveiką kūną. Be to, labai skaldosi vadinami pilsudskininkai ir halerininkai, tai yra Pilsudskio ir Halerio šalininkai. Pereitais metais už įvairius negarbingus pasielgimus buvo atleista

Priešus bevejant.

1919 metų vaizdelis.

Tamsu, nors į akį durk. Juodi medžių šešėliai šale kelio, lyg šmėklos, tai pasirodo, tai nyksta. Dangus apsimiaukęs, oras biaurus, net šunį iš gryčios lauk nė su dešra neišprašysi.

Tačiau keliu kas tai ilgas juda. Tai batalionas traukia kovon. Rimtai eina rudi susikuprinę kareiviai, bet kas žino, ką nuveiks jie rytoj. Visi skuba, nežiūrėdami į tai, jog laikas lyg susitaręs su „kolčakais“, labai nemielas. Žengia skubėdamos kuopa prie kuopos, nė patys nejausdami ko skuba, tik pirmyn.

Kas, kad naktis, kad nėra saulutės, bet kelią šviečia raudonos pašvaistės iš vakarų ir žiaurus vėjo staugimą pavaduoja duslus patrankų dundėjimas. Ties Radviliškio jau lietuviai dirba. Ir prisiminę buvusias kovas Dauguvos krantuose kareiviai skuba pridėti petį į petį ir savo jėgas. Sako „duosime kolčakams“.

Užpakaly kurčiai trinksėdama rieda baterija, o ten toliau traukia virtuvės, birstydamos žarijas ant drėgno kello, raitininkai mindžioja jas į purvą, sumaišytą su sniegu.

○ vėjas iš žiemų vis be gailėsčio kedena skvernus, perpūsdamas per ne kokias amerikoniškas kelnes, nesenai gautas, mesdamas sniego gniūžtes į veidą. Bet kareivėliai tik pirmyn, nors kojos ir jaučia praeitą kelią.

Vienas kareivis ėjo, ėjo ir sustojo. „Petrai, eik pirmyn, ko čia sustojai“ — atsiliepė draugas. „Dar kolčakai toli“.

„Kad tu žinotum, kad biaurybė batą koją nugriaužė“. „Yra čia ko stebėtis, mums senai nugriaužė. Eikim!“

„Tuoju“, atsiliepė Petras ir išėjęs iš gretų, palaukė, kol privažiavo patranka. Čia jis užsilipo ant „dėdienės“ ir pradėjo autis koją. „Dėdienė“ kratė, kaip žydo brikas, vėjas pūtė, lyg norėdamas nuversti Petrą po arklių kojų. Bet Petras apžergęs patranka, pradėjo traukti batą. Batas peršlapęs, subrinkęs, nesidavė, tas Petrai, reikėjo atsargiai daužyti batą į patrankos liemenį, kol nutraukė. Į duksenimą atsigrėžė vienas kareivis, sėdėjęs ant pirmgalio:

„Ko užsirioglinai ant patrankos!“

„Palauk“, atsiliepė Petras, „amerikonas koją nugriaužė, reikia persiauti“.

Atsigrėžęs kareivis norėdamas pasikalbėti atsirėmė į sėdynę ir tarė: „biaurus oras, a?“ Petras patvirtino, kad tikrai esąs begėdiškas oras, ir rūpestingai apžiūrėjo, kiek leido tamsumas, koją. Kol žiūrėjo, vėjas autą numetė žemėn ir Petras turėjo nuplėšti marškinių gabalą, kad apsuktų koją. „Laikas su kalčaku susitarė“ pridėjo jis, mąudamas batą. Bemaunant batą taip suptelėjo, kad vos vos nusilaikė ant patrankos. „Bet ir mes duosim „jiems“ kailin, ar ne?“ — tęsė artilerioninkas.

200 karininkų, kas rodo aplamai neaukštą jų karininkų dorovingumą. Nescnai atrasta labai daug karininkų išleidusių visokiais neteisingais būdais milžiniškas valstybės pinigų sumas.

Bet visų sunkiausia ir galima sakyti, visiškai nepataisoma yra tas, kad Lenkijos kariuomenė yra labai mirši tautybės atžvilgiu: beveik pusę kariuomenės yra nelenkai. Daugybę turime pavyzdžių tiek iš didžiojo karo, tiek iš senesnių laikų, kad tokios miršios kariuomenės yra labai nepatvarios ir pirmam vėjeliui papūlus greitai iširsta. Tuo blogiau yra Lenkijoje, kad ten visi nelenkai yra labai spaudžiami ir nepatenkinti. Jau dar tai žymu iš be galo didelio skaičiaus dezertirų, o kilus kruitas nepatenkintas elementas gali savo aštrius dantis parodyti ir pačios Lenkijos vidury.

Iš vieno, kas aukščiau minėta, galima daryti išvadą: nors Lenkijos kariuomenė yra labai didelė ir palyginti gerai technikos priemonėmis aprūpinta, bet susidūrusi su patvaresne, nors ir mažesne kariuomene, gali būti lengvai apgalėta. Taigi Lenkija turėtų būti atsargi, kad kartais bekasdama kitam duobę pati į ją neįkristų.

Elektros įrengimai — gaisro priežastys.

Greta kitų priežasčių gaisras kyla taip pat iš stipriųjų elektros srovių įrengimų. Tinkami elektros įrengimai ar laidai, palyginti, retai esti gaisro priežastimi. Taip vokiečių apdraudimo bendrovių sąjungos 1914 — 1918 metų statistikos duomenys rodo, kad nuo elektros įrengimų kilo tik du nuostimčiai visų tos sąjungos registruotu gaisrų.

Salyse, kur mažiau kreipiama dėmesio į tokių įrengimų tinkamumą, gaisrų nuostimtis nuo jų yra žymiai didesnė.

Pas mus Lietuvoje, ypač miesteliuose, tokie įrengimai dar nepasiekė tinkamos aukštumos, todėl gaisro galimybės nuo jų neišvengiamos.

Elektros įrengimai ar laidai gali būti gaisro priežastimi įvairiais atvejais. Gaisras gali kilti nuo perdi-

delio laidų įšilimo, trumpo laidų suvedimo, elektros lanko ar kibirkšties ir pagaliau nuo paprastųjų elektros lempų.

Bėgant elektros srovei laidu, jis įšyla. Nuo mažesnės srovės tas laidas mažiau įšyla, nuo didesnės — daugiau. Taip pat nuo vieno kurio nors srovės dydžio storesnis laidas mažiau įšils negu plonesnis. Todėl visi elektros oriniai, trobėsių ir įvairių prietaisų laidai yra iš anksto išskaičiuoti tam tikriems srovės dydžiams, nuo kurių jie mažai teįšyla. Šiems srovės dydžiams skaičiuoti naudojamos iš anksto žinomu lempu, varikliu ir kitų įrengimų skaičiu ir jų galin-gumu. Tie visi įrengimai daro srovei tam tikrą varžą. Jei gretimus elektros laidus suvesti (sujungti) be lempų, variklių, prosų ar kitų varžų, tai srovė juose padidėja ir jie įšyla. Įšilimas gali būti taip didelis, kad laido izoliuojamoji medžiaga užsidega. Be to, suvedimo vietoje laidai ima leisti (tirpti) nuo atsirandančių tarp jų aukštos temperatūros kibirkštelių. Kad negalėtų padidėjusi srovė ilgai cirkuluoti, į laidus yra jungiami saugikliai, (plona vielė, įtaisyta tam tikrame farforiniame kamšty), kurie tuojuos išsileidžia ir pertraukia grandinę. Deganti izoliacija ir išsileidusių laidų (vario) karšti lašai yra pavojingi gaisro atžvilgiu. Todėl ypač reikia vengti betarpiško gretimų laidų suvedimo. Taip pat negalima saugiklių vietoje laidus jungti stora viela, nes padidėjusios srovės bėgimo laikui padidėjus, padidės ir gaisro pavojus.

Pas mus Lietuvoje trobėsių elektros įrengimams plačiai naudojama gyslota izoliacijos viela. Atsitinka, kad atskiros tokių laidų gyslės trūksta, išsikiša pro izoliaciją lauk, praduria gretimo laido izoliaciją ir susisiekiama su juo. Susilietimo vietoje atsiradusios kibirkštelės uždega izoliaciją. Panašus reiškinys gali įvykti, jei laido izoliacija bus šiek tiek pagedusi ir prie jo bus prisiliesta metaliniu su žeme susisiekiiančiu daiktu. Todėl paprastai tokie laidai yra talpinami tam tikruose vamzdeliuose.

Taip pat gaisras gali kilti nuo elektos jungtuko kibirkšties, kuri atsiranda elektrą išjungiant, jei tik

„Išdirbsim iš jų kailio juchtą“, patvirtino Petras ir išėmęs tabaką nuėjo susisukti, bet vėjas išbarstė.

„Kad tave, ne tuoda nė parūkyti!“ murmėjo Petras, bet jį pertraukia artilerinkas. „Ko, rūkyti? Palauk, aš dar turiu porą popierosų. Še, imk“. „E, popierosa“, nudžiugo Petras, iškur tu atsiradai tokis turtingas?

Tai jau. Šit, aname sodžiu, žiūru beesanti krautuvėlė. Užėnu krautuvėlėn, o mano kišenėj nė skatiko. Tačiau popierosų, kaip matai yra. Spėk, už ką pirkau?”

„Nuspyrei, tur būt“.

Nel Krautuvėlėje buvo jauna mergina, supranti?”

„A, šiek tiek suprantu“.

„Taigi, pajukavau ir sakau pirkčiau šių popierosų, bet kišenėj vėjai švilpia. Sakau, kišenus kiauras, kaip važinėjau — viskas išbyrėjo. Na, ir ji pasiūlė užkišti popierosais kišeniaus skyles. Nenorėjau imti, bet kuo ne papyko, sako „ką jūs tokie išdidūs, nė pavaišinti popierosais negalima... Geri šiame krašte žmonės!“ „Geri“ — patvirtino Petras ir pabandė uždegti. Uždegtis patraukė dėmą ir pridūrė: „Geri. Dabar eisiu. Dėkui už popierosą.“

„Tai dirbsim!“ murmelėjo artileristas Petrai.

„Žinoma, dirbsim!“ atakė Petras ir dideliais žingsniais pasivijo kuopą. „Vėje, Petras atsirado. Aš maniau, kad jau bus pabėgęs“, šuktelėjo vienas draugas.

„Ko čia bėgsi, tik koją pasitaisiau“, atkirto Petras. Bet draugas jį erzino toliau.

„O kolčakus pamatęs tu irgi taisyti savo koją ir eisi į užpakalį“. „O, ten kitas dalykas“, atkirto Petras.

„Kas iš tavęs per kareivis, nedaug tenuėjai ir jau kojos nebėra?“

„Tai amerikonas nugriaužė. O koks aš kareivis, tai pamatysi!“

„Antroji jo kulka tikrai kojoni pataikys!“

„Juokai. Visur ėjau stačias, o jūs gulėjot ir dabar eisiu, o jūs gulėsit, bijodami, kad nosies galo neperšautų“.

„O, koks jis mandrapypkis, kai nieko nemato!“

„Pažiūrėsim, kai bus laikas!“ galop tarė Petras ir nutilo. Nutilo ir draugas, ir ėjo žingsnis po žingsnio pirmyn.

O kely, nežiurėdami oro, juodi šešėliai vis ėjo ir ėjo...

„Pirmas būrys! Per miškėlį į geležinkelį dešinėn. Užsukti ir būtinai per geležinkelį kiton pusėn, iš ten pradėti pulti. Greičiau! Begtel“ sukomandavo kuopos vadas.

Jo žodžiams pritardamos, prašvilpė keletas kulipky. Iš visur traškėjo.

Priešas, sulindęs į traukinio vagonus, tratina kulkosvaidžiais. Bet ir lietuvių lakštutė tik čulba ir čulba, pasilsės ir vėl pradeda.

Na, Petrai, eisim, tarė draugas Jonas. „O kaip su kojoms? Ar dar nenugriaužė?“

tame trobesy bus sprogstamųjų medžiagų dujų. Tai gali atsitikti sprogstamųjų ar lengvai garuojamų medžiagų, pavyzdžiui, rarako, benzino ir kituose sandėliuose. Čia saugumo priemonės yra būtinos.

Elektros lempos esti lankinės, kaitinimo ir kitos. Lankinėse lempose gaunama šviesa nuo besišviečiančio elektros (Volto) lanko. Volto lankas gaunamas praleidžiant srovę pro mažame atstume atito lintus akmeninio anglio stiebelius. Atsiradusios iš anglio dujos degdamos smarkiai šviečia ir aplinkumoj palaiko labai aukštą temperatūrą. Tasai karštis ir perdegusių anglių pelenai yra pavojingi gaisro atžvilgiu. Kaip saugumo priemonės čia vartojama abažuras ir peleninė.

Kaitinimo lempose gaunama šviesa iš įkaitintų plonų vielelių, pataintų be oro arba nedegamų dujų pripildytuose stikliniuose induose. Iš šviesos šaltinio pro stiklą aplinkumon išeina šviesos ir šimos spinduliai. Jei tasai stiklas bus dengtas dulkių, miltų ar kitos degamos medžiagos sluoksniu, tai šilumos spinduliai nebegalėdami pereiti pro jį, įkaitins stiklą. Stiklo įkaitimas gali pasiekti tokių ribų, kad esami ant jo piuvenos, popieris, miltai užsidegs. Todėl malūnuose, stalių dirbtuvėse ir kitose dulketose vietose elektros lempos paprastai dengiamos papildomais stikliniais abažurais.

Iš viso to, kas anksčiau pasakyta, matome, kad elektros įrengimai reikalingi tikslaus ir rūpestingo darbo ir geros priežiūros. Nuo elektros įrengimų gaisras paprastai plečiasi iš lėto. Reikia visada iš anksto numatyti gaisro galimybes. Pavyzdžiui, pašaro, linų, drabužių sandėliuose, arba arklidėse, jei elektros laidai neapsaugoti tam tikrais vamzdeliais, negalima jų apkrauti šienų, šiaudais, linais, drabužiais ar kitais

lengvai degamais daiktais. Mat, laidų izoliacijai kuriuo nors būdu prasitrynus, gali įvykti jų trumpas suvedimas, kuris, kaip jau patirėme, yra pavojingas gaisro atžvilgiu. Tokiais atvejais įgesyti gaisrą yra labai sunku.

Taip pat negalima arli saugiklių ar jungtukų laikyti lengvai degamų ar sprogstamų medžiagų, nes čia visada galima laukti liepsną pasirodant.

Kap. Petkells.

Pasižymėję karžygiai.

7 to p. Žem. Kunigaikščio Butegeldžio pulko:

220) 5 kuopos grandinis Kaškonas Jonas. 1920 m. lapkričio mėn. 21 dieną puolant širintų miest vedė būrį

atakon ir vienas iš pirmutinių puolė miestą ir narsiai kovodamas tvarkė kareivius. Kautynėse tapo sunkiai sužeistas sprogstančia kulipka į koją. Savo narsumu jis padarė daug nuostolių priešui.

Apdovanotas 1 rūš. 1 laip. Vyties kryžiumi 1127 Nr.

221 — 226 7 kuopos eiliniai: Vang'ikas Petras, Bulvidas Adolfas, Čekus Vladas, Kontuktas Juozas, Repšys Steponas ir Kaupinaitis Juozas. 1920 metais lapkričio mėnesio 19 dieną kautynėse ties Širvintais, lenkams smarkiai šaudant širvintos tiltą, kulkosvaidžių ir artilerijos ugnimi, pirmutiniai perėjo tiltą privertė nuilti prieš bateriją ir jos priedangą, tuo būdu galėjo visa kuopa pereiti tiltą. Patrankos ir kulkosvaidžiai buvo paimti.

Apdovanoti 1 rūš. 1 laips. Vyties kryžiais 1091, 1092, 1093, 1094, 1950 ir 1096 Nr. Nr. Viršila ŠERYŠ.

8 p. K. K. Valdato pulko:

227) eil. Jonas Petkus 1923 m. sausio m. 15 d. per kautynes benešdamas šovinius buvo sužeistas, bet nežiūrint to pasiliko kautynėse ir gynėsi toliau, kol liko priešininkų nukautas. Jo garbinga mirtis padarino laimėti kitus mūsų kovotojus.

Apdovanotas 1 rūš. 1 laip. Vyties kryžiumi 1294 Nr.

„O, kad tu nesulauktum“, atsakė Petras, tik galvodamas apie duotąjį uždavinį, tik žvalgosi, žiūri, kaip geriau būtų ir drožia su draugais į miestelį.

Miškely tratėjimo atbalsis garsiai girdėti, kulipkos ir ten skrieja. Būrys, pasilenkęs skuba užėti iš sparno. Štai viena nelaukta kulka išplėšė Jono milinės nugara.

Čia atėjo Petro eilė juokams krėsti.

„Matai tavo nugara jau išgriaužta. Eik užpakalin ir užsisitūki!“

„Važiuok į Rygą vištų melžti“ — atkirto jam Jonas, bet pagraibęs nugara tarė: „Bet tikrai iškando“.

Priešas pajuto, kad miškely kas tai negera. Paleido spiečių kulpką. Viena kulipka praūžė per Petro skruostą, prapliaudama odą. Pradėjo kraujas varvėti.

O būrys dar susilenkęs, kaip kurapkos, neatsiliepdamas į prieš šūvius bėga pirmyn. Petras, paitęs kažką šiltą ant veido, pabraukė skruostą. Bet Jonas tai pastebėjo ir norėjo jau pats Petro paklausti, ar jis neverkiąs, tačiau nespėjo, nes pajuto kažką negerą pausy ir gribtelėjęs pastebėjo, kad ir jam teka kraujas už apikaklės. Burbtelėjo kažką po nose ir sekė paskui Petro. Priešo kulpkų nebegirdėjęs; prie miškėlio galo būrys sugulė žvalgydamas, kur patogiau perbėgti.

Petras pailsęs nuo bėgimo žiūrėjo nejudėdamas kairėn į prieš traukinį. Ant sniego pradėjo varvėti kraujas. Būrininkas, žiūrėdamas gresnės vietos perbėgti pastebėjo, lyg Petras būtų labai sužeistas ir pa-

stebejo, kad jis gali eiti atgal apsitverti, bet Petras piktai atrėžė, kad ir čia jam gera esą.

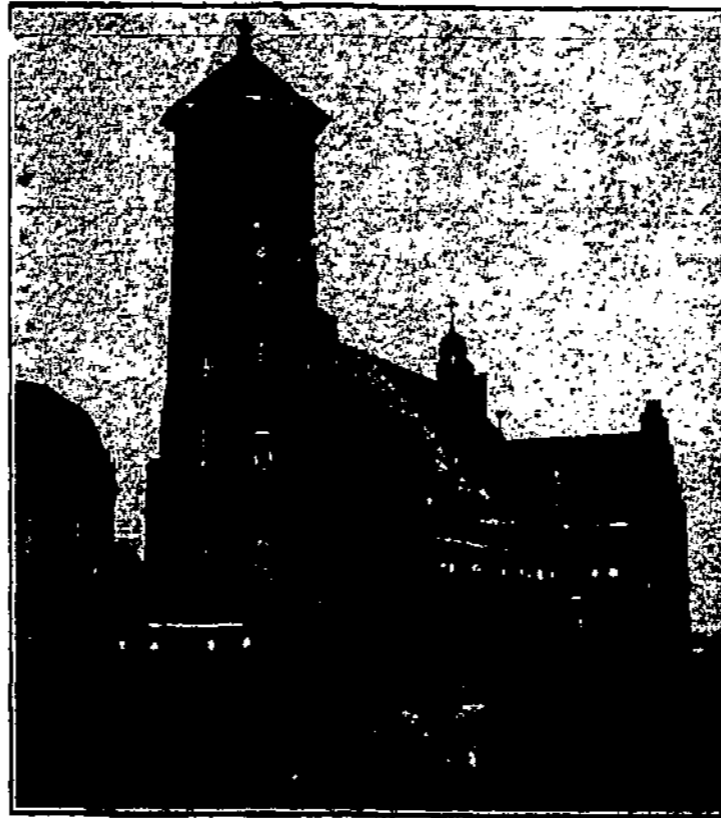
Dešinėj buvo tiltas per griovį. Būrys susmuko griovin ir nematomas atsidūrė patiltėj ir iš kitos geležinkelio pusės pradėjo pulti prieš traukinį. Gulję už traukinio vokiečiai pasislėpė vagonuose ir pradėjo atsišaudinėti iš kitos pusės. Kol būrys šaudydamas slinko vis artyn, Petras šūtelėjęs, „vyrai, aš pirmyn“ — užšoko ant geležinkelio pylimo, išlgai kuriuo vokiečiai dar nešaudė ir leido bėgti traukinio link. Bet jį pastebėjo ir pradėjo šaudyti.

Petras paslydo ir pervirto ant bėgių. Nors susitrenkė galvą ir nuo to jo ausyse pradėjo užti, bet pervirto laiku, nes per viršų gailiai nukaukė kulipkos. Petras pakėlė galvą. Priešas buvo vagonuose, o kiti palindę po ratais ir, matyti gulėjo amžinai. Būrys vėl prisiarino prie traukinio.

„Draugai, greičiau“, surėkė Petras, „kočakas pabėgs“, ir vėl pasileido bėgti bėgių viduriu. Kulipkos retai čia tešvilpė. Jonas, nenorėdamas Petrą palikti, jį vijosi. Kiti bėgdami ir virsdami šaudė, bet į juos vokiečiai „kolčakai“ daugiau atkreipė ugnies ir jie sugulė ant sniego.

Vėl Petru kulipka kur tai pataikė, net pradėjo burnon tekėti šiltas kraujas. Nusispiovęs Petras dar greičiau bėgo ir jau albėgo prie vagono galo.

„Granatą jiems užfandyti“ dingtelėjo galvon ir sugriebęs granatą, klausydamos palindo po vagonu.

Vytauto bažnyčia Kaune. (Žiūr. 451 pusl. „Kas girdėti. Lietuvoje“).

228) Alytaus skyriaus šaulys Jonas Plekštis ir 229) Kauno būrio šaulys Algirdas Jasaitis 1923 m. sausio m. 15 d. smarkioj priešininkų kulkosvaidžių ir šautuvų ugnij nepaprastu narsumu kovėsi iki paskutiniųjų, kol priešininkas buvo išmuštas iš užimamų pozicijų. Minėtose kautynėse abu garbingai žuvo.

Apdovanoti 1 rūš. 1 laip. Vyties kryžiais: Plekštis 1374 Nr. ir Jasaitis 1375 Nr.

2. savanorių grupės:

230) Floras Lukšys 1923 m. sausio m. 15 d. puldamas priešininką drąsiai ėjo pirmyn, šaudydamas kulkosvaidžiu, ir tuo teikė pavyzdį kitiems, drąsindamas ir keldamas ūpą, kas padėjo laimėti kovą. Kautynėse buvo nukautas.

Apdovanotas 1 rūš. 1 laip. Vyties kryžiumi 1369 Nr.

Karo kronika.

— **Prancūzijos jūrų ir oro laivyno didinimas.** Prancūzų jūrų laivyno biudžetas kiekvienais metais padalytas į dvi dalis. Antrąją biudžeto dalį neseniai parlamentas patvirtino. Iš šios antros dalies matyti, jog dar šių metų pradžioj numatyta statyti 1 kreiseris 10.000 tonų talpos. 3—4 minų naikintuvai, 7 nardomieji laivai, 2 nardomieji torpediniai laivai ir 1 torpedinis laivas 8000 tonų talpos.

Parlamente šiai naujai laivų statybai pritarė ir kai kurie atstovai, net nurodė, jog Prancūzija negalėtų pritari ti nusiginklavimo konferencijai jūrose, nes valstybės geografiška padėtis reikalaujanti jūrose ginkluotis.

Naujai patvirtintas biudžetas siekia 1.306 972.762 frank. didumo, iš šių skaitlinių 321 mil. fr. laivynui ir jūrų valdybos įstaigai išlaikyti, 122 mil. fr. naujiems karo laivams įsigyti, 707 mil. fr. oro laivynui statyti, be to, daug lėšų skiria hidrografiškiems darbams tyrinėti Prancūzijos pakraščiuose.

Breste rengiamas didelis aviacijos punktas, kur prancūzai sukonzentruosią keletą žvalgybos ir naikintuvų eskadrų.

— **Naujas tankas.** Anglijoj padirbtas naujas tankas, kurio tarnybai numatytas tik vienas karys. Šio tanko ypatybė, tai greitumas ir greitas krypties pakeitimas. Jis per vieną valandą šlapiu ir duobėtu

keliu gali nueiti 30 klm., o plentu iki 40 klmtr. Tankas gali greitai apsisukti, užlipti ant aukštų kalnų, eiti per miškus ir laužti gana storus medžius. Jo geriausia ypatybė — tai tylus be jokio triukšmo ėjimas, todėl artilerijai sunku bus tokį nedidelį ir tylų tanką pataikyti.

Neseniai buvo pastatytas panašus į anglų tanką ir Lenkijoje, bet bandymo metu įvyko nepasisekimų ir tolimesni darbai buvo sustabdyti.

— **Prancūzų kariuomenė.** Anglijos generalis štabas, kuris visada teisingai surenka žinias apie svetimų valstybių kariuomenę, paduoda šias žinias apie prancūzų kariuomenę:

Ginklų rūšys	Tikroji tarnyboj skaič. %	Atsargoj skaičius %
Pėstininkų	380.000 55,4	2.776.000 52,6
Raitininkų	55.000 8,0	616.000 14,7
Artilerijos	104.000 15,1	994.000 17,9
Inžinerijos	30.000 4,4	280.000 5,3
Aviacijos	40.000 5,8	200.000 3,8
Nerikiuotės įstaigų	57.000 8,3	464.000 8,7
Karo min-jos ir štabų	10.000 1,5	— —
Karo mokymo įstaigų	10.000 1,5	— —

Iš viso: . . . . . 686.000 100% | 5.280.000 100%

Į atsargą skaityti tik 20 metų šaukimas.

Portugalijos kariuomenės sudėtis. Į kariuomenės sudėtį įeina: generolų — 26, generalio štabo karininkų — 85, pionierių karininkų — 190 ir kareivių — 2780, artileristų karininkų — 350 ir kareivių — 3925, raitininkų kar-kų — 368 ir kareivių — 1749, pėstininkų karininkų — 2074 ir kareivių 7884, lakūnų karininkų — 73 ir kareivių — 734, medicinos tarnybos karininkų — 324 ir kareivių — 1442, kvartirmeisterių korpuse kar-kų — 336 ir kar-vių 975, padedamosios tarnybos kar-kų — 263 ir kareivių 238, be to naujokų šaukiamų 27.380. Kariuomenė turi 6680 arklių ir mulų.

Prie jo po vagono ratų raivėsi mirštantis priešas. Viršuje girdėjosi vokiški keikimai, ir kulkos jau čia lėkė iš savųjų. Priešas laikėsi ir nejaučia, kad Petras čia. Tuojuo jie pajus.

Ištraukė granatos virvelę ir iškišęs iš po vagono galvą sviedė granatą į vagoną. Bet dar nebuvo parodęs granatos, kaip pastebėjo vokiečiai ir šovė į grindis. Sugėlė Petrai šoną, bet granatą pro pusiau atviras vagono duris pasisekė įsviesti. Akimirksnis ir vagone pasigirdo smarkus sprogimas, Petras pasislėpė pasitraukė ir netekęs sąmonės atsigulė tarp bėgių.

Iš vagono pasigirdo klyksmas, vokiškas kraujas pradėjo varvėti ant pylimo. Po valandėlės Petras atgavo sąmonę. Jo galvoje pralėkė mintis apie motutę, gimtinį kempelį, seselę ir dar prisiminė, kad reikia veikti. Bet tuo tarpu jau traukinys sujudėjo iš vietos. Griebia šautuvo, bet jau nebeišlaiko jo. Mato Petras, kad jau paskutinė valandėlė. Sugniaužęs kumštį, grąsina jis bebėgančiam priešui.

„Oi jums, del tėvynės!“ šnabžda jo lūpos. Bet silpna darosi ir jo valandėlei jo siela nuskrido ten, iš kur nebegrįžta.

O priešas traukinys bėga. Neturi priešas jėgų kovoti su tokiais tėvynės gynėjais, kuriems tėvynė brangi ne žodžiais, o darbais, kurie miršta su žodžiu „tėvynė“ lūpose.

Priešas galvatrukčiais pabėgo, palikęs sustingusį ir vis dar kumščia grūmojantį Petrą.

Saviškiai lydėjo priešą kulipkų spiečiumi. Kai jis buvo toli, draugai pribėgo prie Petro, bet jis buvo nebegyvas. Jonas, jo jaunystės draugas, pirmas pribėgo. Nuliūdo, pabučiavo jo šalį kaktą.

Gaila draugo. Jonas su juo augo, gyveno, sykiu savanoriais išėjo, buvo Padauguvy, bet nelėmta jiems buvo toliau sykiu begyventi. Draugams gaila jo, rimto, ištikimo draugo, narsaus kareivio. Kuopos vadas irgi liūdi, bet kitus ramina.

Petro draugai vijo priešą toliau, iki pat Lietuvos sienos.

O Petras tą dieną buvo nuvežtas atgal vis dar rūstus, lyg grasino pabėgusiam priešui.

Jau praėjo keletas metų. Žiemų Lietuvos dirvonai sužaliavo, nešdami broliui lietuviui dešimteriopą grūdą. Jau čia niekas nebeatmena buvusias kovas. Bet Petras atminty pasiliko. Petro draugai, jei pasitaiko proga sueiti dviem-trims, kartais daugiau per atlaidus ar mugę atsimena dar Lietuvos laisvės kovų gadyne. Atsimena savo žygius, kovas, nuotykius, atsimena Petrą. Liūsta jie, nematydami jo savo eilėse ir taria: „Tai buvo vyras“. Ir nors tie laukai, kur liejos kraujas — užžėlė, bet neišnyks Petras ir jo darbai žmonių atminty.

J. Buivydis.

Respublikos atsargoj laikoma: 429 karininkai, 12 pestininkų batalionų, kiekvienam po 750 karius ir 7 raitininkų eskadronai, po 150 karių kiekvienam.

— **Kubiečiai padeda ispanams.** Du šimtai savonorių kubiečių išvyko į Ispanijos kariuomenę padėti jiems kariauti Maroke prieš rifkabilus.

Kubos sala yra Didžiųjų Antilų salyne (Vidurinėje Amerikoje). Ten yra daug išeivių, kurie iš Europos ir kitų žemynų važiavo į Jungtines Valstybes, bet ten negalėjus patekti, buvo priversti sustoti Kubos saloje, kur mažai darbų ir tuo būdu dabar ten buvo nedarbas. Įvairių sukčių apgaule ton salon pateko ir Lietuvos piliečių.

— **Didelė patranka.** Amerikoje padaryta Didžiausi Jungtinėse Valstybėse patranka, kuri sverianti arti 264 tonų (tonas 1000 klg.). Jos šovinys sveria arti 624 klg. Pati patranka yra arti 15 metrų ilguo. Ji bus pastatyta Me Arthur, Cal. uoste Amerikos Jungt. Valstybių krantams ginti.

— **Gražins konfiskuota turta.** Amerikos laikraštis „World“ praneša, kad Vašingtone sėkmingai pasibaigė Amerikos — Vokietijos derybos dėl gražinimo vokiečiams konfiskuoto per karą Amerikoje turto, kuris siekia arti pusantro milijardo aukso marčių sumai.

— **Rinkliava karo skoloms sumokėti.** Musolini parlamente atsisaukė į italų tautą, ragindamas iki š. m. gruodžio m. 1 d. surinkti milijona dolerių sumokėti dalį Italijos skolų Amerikai. Į šį atsisaukimą jau surinkta pasižadėjimų 80.000.000 lirų sumai t. y. keturis kartus daugiau, negu buvo pasiūlęs Musolini.

— **Švedai Juodojoje jūroje.** Švedijos šarvuotas kreiseris „Filgija“ atplaukė į Odesą apsilankyti Sovietų pakraščiuose ir tuo atsilyginti už šiemet Sovietų karo laivų apsilankymą Švedijoje. Sovietų vyriausybė iškilmingai švedus pasitiko.

Šis švedų karo laivas bene pirmas Juodosiose jūrose po senovės vikingų laikų.

— **Suomijos parlamentas** gruodžio m. 9 d. svarstydamas 1926 m. biudžetą sutiko paskirti laivynui tik 47 milijonus suomių markių, o vyriausybė reikalavo 315 mil. s. m. Del šio įvykio Suomijos ministras pirmininkas Tulenheimas įteikė valstybės prezidentui savo kabineto atsistatydinimo pareiškimą.

— **Mažosios santarvės** ir Lenkijos karo delegatų derybose Bukarešte (Rumunijoje) pasirašyta sutartis reguliuoti ginklų municijos ir kitos karo medžiagos gabenimu susitarusių valstybių geležinkeliais. Kiti nutarimai laikomi paslaptį.

— **Belgijos parlamente** socialistų frakcija pasiūlė sumažinti karo tarnybos laiką iki šešių mėnesių.

— **Graikai nesutinka Bulgarijai mokėti.** Tautų Sąjungos tarybos posėdyje graikų atstovas Reutis pasiūlė atmesti bulgarų reikalavimą sumą 30 milijonų levų už sunaikintus turtus per graikų bulgarų pasienio nesusipratimus ir, be to, priteistų, kad Bulgarija sumokėtų Graikijai 50 milijonų drachmų, nes

anot jo, dėl minėto nesusipratimo esą bulgarai kalti; nes jie nesilaikydami anksčiau sudarytų Bulgarijos Graikijos sutarčių, sukėlė Graikijos gyventojų nepasitikimą ir neramumą, dėl ko ir kilę ginčai.

Tautų Sąjungos taryba paskyrė komisiją iš Chamberlaino, Hymanso ir Ishio apsvarstyti Bulgarijos Graikijos ginčams tirti komisijos pranešimą.

— **Turkija užsisakiusi Danijoje** 50 karo orlaivių, kurie turės būti pastatyti per metus.

— **Mossulas.** Gruodžio 8 d. Tautų Sąjunga Mossulo klausimą išsprendė Turkijos nenaudai. Anglijos ir Turkijos vyriausybėms leidžiama šiuo klausimu dar tartis tarp savęs.

— **Sirijoje** prancūzai po sunkių kautynių paėmė šventąjį musulmonų miestą Hasborą. Būrys drusų, prancūzų spaudžiami, perėjo Palestinos sieną, kur smarkiai susišaudė su anglų pasienio žandarmerija. Drusų sultonas paskelbė šventąjį Sirijos karą ir neleidžia sėti žiemkenčių javų, kad visi vyrai iki 60 metų amžiaus galėtų stoti į karą.

Prancūzų kariuomenės Sirijoje vyriausiu vadu paskirtas gen. Samelinas.

— **Maroke.** Abd el Krimas pasiuntė didelę kariuomenės dalį prieš perėjusią ispanų pusėn djeballa tautelę ir buvo visiškai sunaikintas andjerų tautelės. Meluso kaimas už tai, kad tas kaimas nepasidavęs Abd el Krimui. Atvykusius pagalbon ispanus rifkabilai atmušė.

Anglų laikraštis „Westminster Gazette“ praneša, kad į Tanžirą atvyko Abd el Krimo pasiuntiniai tartis taikos reikalu.

kos reikalu.

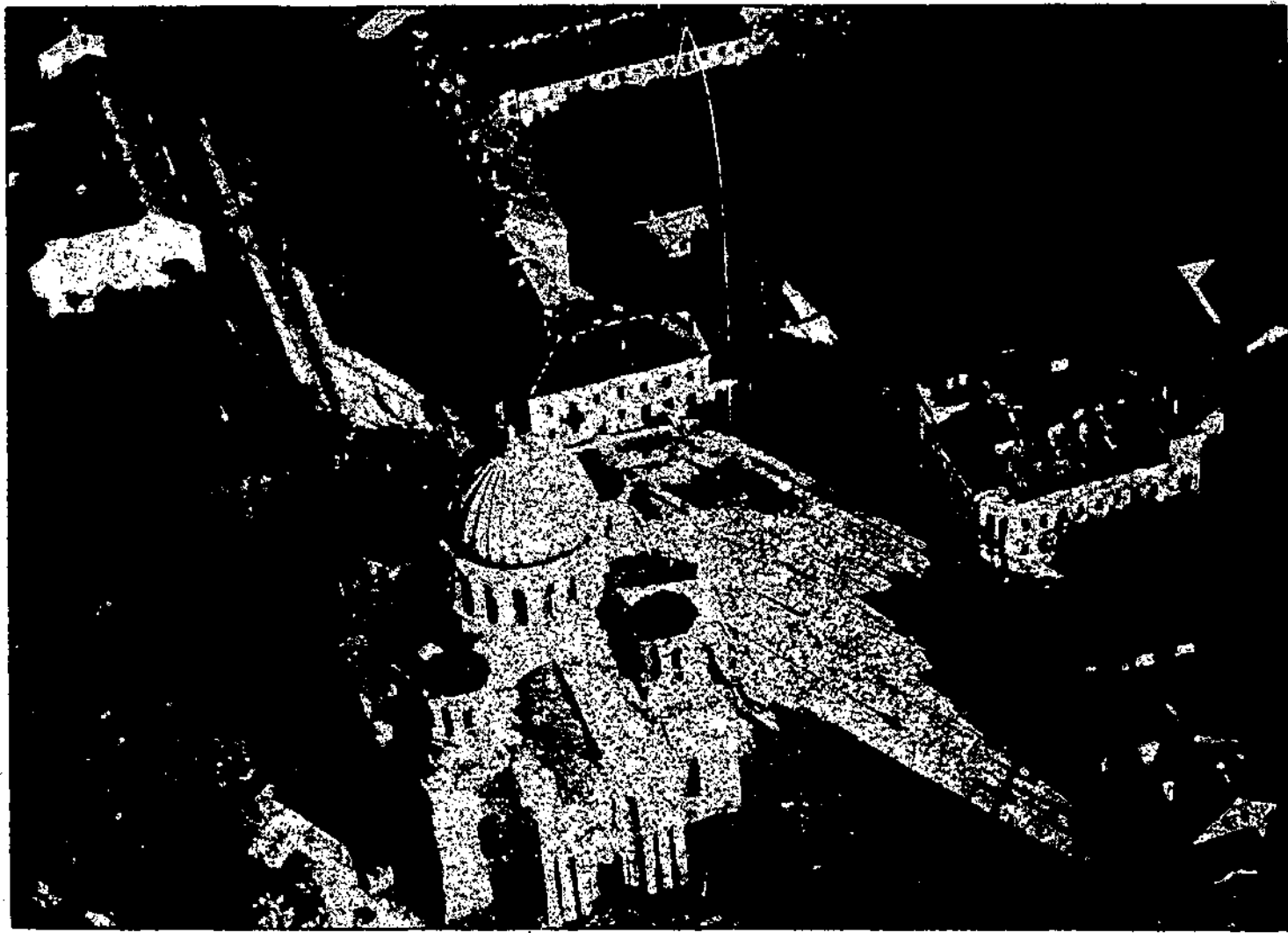
— **Kinijoje.** Gen. Čangtsolinas įsakė nukirsti 70 žmonių galvas. Nukirstieji yra gen. Kuosunlingo giminės. Minėtas generolas perėjo į Čangtsolino priešininkų pusę. Be to, Čangtsolinas paskyrė 1.000.000 dol. tam, kas pristatys jo priešininko gen. Fengo galvą.

Atsistatydino Kinijos ministerių kabinetas ir dėl gresenčio sukilusių generolų pavojaus pabėgo.

Japonų spauda praneša, kad Sovietai stiprina savo kariuomenę Mongolijos ir Mandžūrijos pasieniuose.

Kariuomenės gyvenimas.

Šančių įgula. Šančių įgula, dėl kariuomenės gausumo, pamaldom pasiskirsčiusi į dvi dalis; pirmoji — pestininkai šventadieniais mišų klausyti eina į Šančių parapijos bažnyčią; antroji — technikos kariuomenė — į Šančių įgulos bažnyčią. Pastaroji bažnyčia paskendusį gilumojį aukštų medžių, atrodo lyg kokią slaptą koplyčią. Jos gražus vaizdas villodamas praeivio akį, patraukia ir jo širdį. Tad čia be kareivių susirenka nemaža ir pamaldžių piliečių, ateinančių paklausyti kariško kapeliono pamokslų. Dar daugiau pagražins Dievo namus statomoji varpinė. Tik gaila, kad tie, kas ją pradėjo statyti su pirmomis žiboklėmis, neišskaičiavo baigti iki pabals ir apmirs laukai. Bažnyčios vidus, nežiūrint architektūros trūkumų, jaukus ir sudaro įėjusiam geros nuotaikos. Viršuje matyti

Kauno įgulos bažnyčia ir Nepriklausomybės aikštė, žiūrint iš lėktuvo.

didelė vieta chorui ir vargonams. Įgulos kapelionui su vargu pasisekė vargonu tuščion vieton įgyvendinti figarmoniją; pastangos organizuoti chorą liko bergždžios. Todel pamaldų metu bažnyčioje girdėti malonūs figarmonijos garsai, o iš choro, kur sulipa ir labai daug mėgėjų pasidairyti — nė vieno giesmės garso. Ištiesos pamaldos lyg gavėnių paskutinę savaitę — gedulinga tyła. Piliečiai, kurie įpratę reikšti kariuomenės pagyrimų ir šaukti su pasigerėjimu: „kariška muzika, kariškos dainos, kariška išvaizda, kariška tvarka ir k.“ — įėję šion irgi kariškon bažnyčion, reik spėti, labai stebisi dėl jos gedulingos tylos. Gerbiamieji skaitytojai, tai nėra tuščias dalykas, tas apsiereiškimas rodo, kad mes, šios bažnyčios lankytojai, apsileidome. Be pastangų ir veiklumo pažymių užleidžiame savo garbingas pozicijas kaimiečiams prasčiokams. Nueikime Šančių, Panemunės ar kitur į parapijos bažnyčias — kokie puikūs chorai, kaip gražiai gieda. Stebėtis reik, kad tie, kas Juozapavičiaus prospektu kuopomis eidami tokias gražias ir sudėtingas dainas dainuoja, savo bažnyčioje Dievo garbei lūpų praverti nenori. Ar nemalonu būtų po savaitės vienodo darbo, kasdieniniuose užsiėmimuose išvargusiam kariui šventadienį praverti lūpas ir iš gilumos širdies užtraukti maldos giesmę, kokios paguodos tame rastu, kiek nusiramintų siela. Nedrasumas, ar stoka palinkimų į kultūringą darbą — sunku spręsti. Šančių įgulos technikos dalyse, kur surinkti labiausiai išlavinti vyrai, kur ne vienas karininkų ir kareivių, reik spėti lanko muzikos, dainavimo ir kitokias mokyklas — jeigu neatsirastų vyrų sugebančių organizuoti dainininkų grupę — būtų stačiai Dievo bausmė.

Kada iškeltas klausimas greičiau prigyty, drįstu pareikšti tokių patarimų:

1) Kiekvienoje kariuomenės dalyje susiranda, dalies vado paskirtas, arba savanoris dainininkų grupės vedėjas.

2) Grupės vedėjas parenka sau dainininkų grupę ir kapeliono padedamas moko bažnytinių giesmių.

3) Atskirų dalių darbo suvienodinimui grupių vedėjai tariasi ir vyresniojo arba gagesniojo nurodymais ruošiasi bendroms repeticijoms.

4) Bendros repeticijos, manau, galėtų būti daromos pačioje bažnyčioje kapelionui ir vargoninkui padenant.

V. Ž.

Raštininkų kuopa. Šiomis dienomis iš raštininkų kuopos atlikę karo tarnybą išėjo atsargon keletas kareivių. Daugumas jų pastodami kariuomenėn buvo visai mažo išsilavinimo, o dabar ją pabaigė net po kelias klases gimnazijos ar šiaip įvairių specialių mokyklų. Išeinantieji lanko šias mokyklas: mokytojų seminarijos antrą kursą, pavasarininkų suaugusių gimnazijos penktą ir trečią klases, bugalterijos ir geležkelių kursus, kiti nors jokių mokyklų nelankė, bet taip yra plačiai apsiskaitę ir daug daugiau žinių išsineša negu, kad turėjo pastodami kariuomenėn. Dauguma mano tarnauti įvairiose įstaigose raštininkais, jeigu tik gaus kur nors vietą, ir tuo labai yra susirūpinę. Kiti mano dar kiek pasimokę gauti mokytojų cenzus ir mokyti. Yra keletas ir tokių, kurie mano tęsti toliau mokslą, jeigu tik aplinkybės leis, nors prieš pastojimą kariuomenėn mokyti visai nemanė. Visai mažai tokių, kurie nori verstis žemės ūkiu.

6 p. P. K. Margio pulko švietimo komisija ruošia pulko albumą ir prašo visų buvusių pulke p. p. karininkų ir karo valdininkų tam reikalui atsiųsti savo fotografijas.

Mūsų kariai Estijoje. Gruodžio m. 11 d. išvažiavo į Estiją gen. Nagevičius ir pulk. Ingelevičius, dalyvauti naujos estų karo ligoninės atidarymo iškilimėse. Jiedu uždės vainikus Karininkų Ramovės seniūnų tarybos vardu ant paminklo žuvusiems už Estijos

nepriklausomybę ir Lietuvos karo gydytojų vardu ant žuvusiųjų už Estijos išvadavimą karo metu estų gydytojų kapų.

Elektrotechnikos b-nas. Š. m. lapkričio m. 27 d. įgulos kareivių klube b-no švietimo komisija surengė vakarą spektaklį. Vaidino „Ponaitis“ 2 v. vaizdelis. Šį veikalėlį elektr. b. jau antrąsyk šiemet stato, bet vis tik pirmąsyk jį žymiai geriau suvaidino, kaip paskutinį; gal todėl, kad buvo pakeista artistų sudėtis ir, galima sakyti, šį sykį sulipdė visai nevokusiai.

Praeitą sykį „Bimbos“ rolę vaidino p. Žaltauskas, o šį kartą Švilpos Jono rolėje pasirodė ne kaip, ypač antrame veiksme, darydamas daug nereikalingų gestų, keisdamas balsą buvo panašus ne į išdidų ponaitį, bet į juokdarį akrobatą. Švilpienė (p-lė J. Čizinauskaitė) vietoj atvaizduoti seną kaimietę moteriškę, parodė vien tik jos karikatūrą ir buvo visu silpniausi vaidintoja. Kiti artistai palyginti vaidino neblogiausiai. Iš visų artistų geriausiais pasirodė ir atatiko savo rolėms: viršila Mikionis — „Maušo“, vyr. pusk. Gecevičius — Švilpos ir p-lė S. Čizinauskaitė — Marės.

Kažin kodėl nevaidino šį sykį vyr. pusk. Kičiauskas ir j. p. Kučas, kurie praeitą sykį geriausiai vaidino senų kaimiečių roles.

Po vaidinimo prasidėjo šokiai.

Vakaro vedėjas vyr. pusk. Kičiauskas daug bėgiojo darydamas įvairios pastabos tvarkdarius, bet vis tik geros tvarkos nesugebėjo įvesti.

Punktualumas taipogi buvo „lietuviškas“ ir karius tatau nelabai tinka.

Matės.

Mūsų bendradarbiai 1925 m. Šiemet „Kary“ bendradarbiavo rašinėdami įvairiais klausimais rašinių ir iš kariuomenės gyvenimo žinių daugiau kaip šimtas įvairio laipsnio karių, atsargos karių ir šiaip kitokių civilių, prijauchiančių kariuomenėi. Iš jų rašinėjo: 2 pulkininkai, 2 pulk. - leitenantai, 9 majorai, 8 kapitonai, 19 vyr. leitenantų, 15 leitenantų, 2 karo valdininkai, 5 viršilos, 6 vyr. puskarininkiai, 7 jaun. puskarininkiai, 1 grandinis, 9 eiliniai, 4 naujokai, 5 kareiviai, kurių laipsniai redakcijai nežinomi (tuo būdu prašome savo bendradarbių, rašant mums ką nors paduoti ne tik adresą, bet ir laipsnį), 1 karo invalidas, 1 profesorius, 1 kalbininkas, 11 atsargos karių ir kitokių civilių. Rašinėjo iš šių kariuomenės dalių: vyriausiojo štabo įvairių skyrių 15 karių, auk. karininkų kursų — 2, karo mokyklos — 2, I karo apygardos štabo — 2, II karo apygardos štabo — 2, III karo apygardos štabo — 1, 1 pėst. pulko — 4, 2 pėst. pulko — 8, 3 p. pulko — 1, 4 p. pulko — 1, 5 p. pulko — 6, 6 p. pulko — 6, 7 p. pulko — 6, 8 p. pulko — 2, 9 p. pulko — 5, 1 gusarų pulko — 2, 2 ulanų pulko — 1, 1 art. pulko — 1, 2 art. pulko — 2, 3 art. pulko — 1, 4 art. pulko — 2, aviacijos — 1, šarvuočių rinktinės — 3, minosvaidžių bat. — 2, elektrotechnikos bat. — 5, autobatalijono — 1, geležkelių bat. — 1, drausmės kuopos — 1, Kauno m. ir ap. karo komendantūros — 2, karo policijos, — 1, Kauno etapo skirstymo punkto — 1, kar. intendantūros — 1, karo technikos valdybos — 1, karo muzėjaus — 2 ir likusieji kitų dalių arba įvairių dalių ir karo įstaigų laisvai samdomi, atsargos kariai ir šiaip įvairūs civiliai.

Be mūsų bendradarbių, kurie 1925 m. rašinėjo „Kariui“ įvairiais dalykais rašinių (žiūr. šiam numerį „1925 m. „Kario“ turinys. Autorių rodyklė) dar rašinėjo mums šiais metais įvairių žinių, ypač iš mūsų kariuomenės gyvenimo, šie asmenys: 1) Ališauskas, vyr. ltn. 2) Antanavičius, N. eil. 3) Augulis Vladas, vyr. pusk., 4) Austas, kp., 5) Avižienis, vyr. ltn., 6) Baniulis, St., ltn., 7) Baršauskas, ltn., 8) Beitas A. virš., 9) Biržys Petras, ltn., 10) Biveinis A. virš., 11) Boleckis Kostas, gen. št. pulk., 12) Butkus Stasys, ats. vyr. pusk., 13) Celiešius J., 14) Dilys Albertas, jaun. pusk., 15

Garbačas Stepas, sportininkas, 16) Grybinas Juozas, eil., 17) Iljaševičius, kpt., 18) Jablonskis eil., 19) Jagminas Eduardas, pusk., 20) Jakštas, ltn., 21) Juozaitis Matas, vyr. pusk., 22) Jurgelevičius Petras, vyr. ltn., 23) Kazapauskis M., eil., 24) Kilčiauskis J., vyr. pusk., 25) Knyva Balys, naujokas, 26) Krasinskas Mikas, virš., 27) Krašinskas, karo vald., 28) Kučinskis Jonas, jaun. pusk., 29) Leknickas Lionginas ltn., 30) Ličkus, vyr. ltn., 31) Listopadskis, ltn., 32) Mačaitis Pranas, eil., 33) Mačys J., vyr. ltn., 34) Maižius A., naujokas, 35) Majus Antanas, vyr. ltn., 36) Mašiotas, vyr. ltn., 37) Mockus Domas, eil., 38) Naunčikas Kazys, ltn., 39) Paliukas, vyr. ltn., 40) Pačartis, vyr. ltn., 41) Paškevičius Antanas, 42) Pyragius, vyr. ltn., 43) Ponas, ltn., 44) Raštikiš Stasys, kpt., 45) Reivytiš Vytautas, jaun. pusk., 46) Reklaitis, vyr. ltn., 47) Rudaitis, vyr. ltn., 48) Rušėckas Petras, mjr., 49) Ružancovas Aleksandras, mjr., 50) Slivauskas Mikas, ltn., 51) Stadalninkas Aleksas, eil., 52) Steponaitis A., eil., 53) Šalkauskis H., 54) Šaltenis, ltn., 55) Šapokas J., 56) Šemerys Salys, 57) Šlepėtis, kpt., 58) Šlušas, vyr. pusk., 59) Šulginas Jurgis, 60) Tomkūnas, karo vald., 61) Tomkus, jaun. pusk., 62) Vygantas, ltn., 63) Zimkus Jonas, jaun. pusk., 64) Žukaitis, ltn., 65) Žutautas Vl., mjr.

Iš mūsų bendradarbių šiais metais du mirė: gen. št. pulk. K. Boleckis ir kalbininkas A. Vireliūnas ir arti 10 karių išėjo iš kariuomenės eilių į atsargą. Tikimės, kad išėjusieji į atsargą kariai nepamirš kariuomenės ir jos spaudos, ir nors rūbas skirs juos nuo kariuomenės, bet dvasia pasiliks ta pati, t. y. glaudžiai surišta su kariuomene.

Dėkodami gerbiamiems savo bendradarbiams šiais metais tikimės, kad ir kitais metais jie plunksnos nepadės į šalį ir toliau bendradarbiaus. Be to, vieton išėjusių iš kariuomenės eilių, tikimės susilaukti naujų bendradarbių ir kitų metų pabaigoj, leisdami paskutinį „Kario“ numerį, matyti didesnę savo bendradarbių skaičių.

Tenka pastebėti, kad šiemet padidėjo korespondentų (žinių rašinėtojų) skaičius. Kai praeitais metais tebuvo tik arti 40 asmenų, šiemet jau matome 65.

Sportas.

Lietuvoje.

1925 m. Kauno organizacijų balansas. 1925 m. buvo rekordiniai futbolo metai mūsų Kauno organizacijoms. Per š. m. Kauno I A grupės organizacijos turėjo net 97 rungtynės. Iš jų 36 draugiškų, 49 su užsieniu ir lygos rungtynių 12. Daugiausiai turėjo rungtynių LFLS ir Makabi po 33, Kovas turėjo 27 ir KSK 26.

Sulig klubų jie baigė savo sezoną geriausiai Kovas, kuris iš 27 rungtynių, laimėjo — 15; be vaisių baigė — 6 ir pralaimėjo 6. Golų santykis 39:34 ir taškų santykis 36:18 savo naudai.

Antroji vietoj stovi KSK, kuris turėjo 26 rungtynes, iš jų 14 laimėjo, 5 be vaisių baigė ir 7 pralaimėjo, golų santykis 49:41 ir taškų santykis 33:19 savo naudai.

Trečioji vietoj stovi LFLS, kuri iš 33 rungtynių laimėjo — 16, bevaisiai užbaigė — 4 ir pralaimėjo — 13, golų santykis 71:57 ir taškų santykis 36:30 savo naudai.

Blogiausiai baigė sezoną Makabi, kuri iš 33 rungtynių laimėjo tik 4, be vaisių baigė 7 ir pralaimėjo 22, golų santykis 35:77 ir taškų santykis 15:51 savo naudai.

Kauno klubai tarp savęs baigė šį sezoną šitaip: Kovas — 20:12 taškais savo naudai; KSK — 18:10 taškais savo naudai; LFLS — 14:10 taškais savo naudai ir Makabi — 6:28 taškais savo naudai.

Lengvoji atletikoje įvyko tik vienos pirmenybių rungtynės ir pasiekti yra 3 nauji Lietuvos rekordai.

Užsieniuose.

Europos pirmenybės imtininkų tarpe. Milane gruodžio mėn. 17-20 d. įvyksta Europos imtininkų pirmenybės. Jose dalyvauja visos vakarų Europos imtininkai ir iš Pabaltijo suomia, estai ir latviai, tik lietuviai nedalyvauja.

New-Jorko šešių dienų dviračio lenktynėse laimėjo belgai Darbaet ir Hussen, kurie pravažiavo per 6 paras 3.653 kl. ir 70 metrų.

Prancūzas Kid Francis bokso rungtynėse su vokiečiu Fridemanu išėjo apgalėtoju 10 rund. sulig taškų.

Maskvos šachmato turnyre, kuriame dalyvavo geriausiai pasaulio šachmatininkai, laimėjo rusas Bogoliubovas 15^{1/2} tašk.; antroji vietoj — Dr. Lasker (vokiet.) 14 tašk. III vietoj — pasaulio apgalėtojas Kapablanka (Kuba) 13^{1/2} tašk. Iš viso dalyvavo 21 šachmatininkų.

Latvijoje įvyksta hockey pirmenybės net 6 grupėse ir jose dalyvauja 29 komandos, tuo laiku kai pas mus nėra nė vienos grupės.

Lietuva pralaimėjo. Įvykusios Rygoje pirmos tarpvalstybinės basketbolo rungtynės Lietuva — Latvija pasibaigė latvių laimėjimu 41:20.

Pirmos tarp miestų basketbolo rungtynės Ryga — Kaunas pasibaigė Rygos laimėjimu 57:6!

Tai pirmas mūsų basketbolininkų krikštas.

Kas girdėti.

Lietuvoje.

— **Vilniaus krašto lietuvių švietimas.** 1924-25 mokslo metais „Rytas“ turėjo 60 valdžios patvirtintų mokyklų. Iš viso buvo liaudies mokyklų arti 75, vakarinių kursų 30, 1 gimnazija ir 1 mokytojų seminarija su pavyzdine pradžios mokykla. Šiais 1925-26 mokslo metais „Rytas“ turi 1 gimnaziją, 1 mokytojų seminariją, 92 pradžios mokyklas ir arti 30 vakarinių kursų.

— **Buvęs Vilniaus vyskupas.** J. Matulevičius yra pakeltas tituliariu arcivyskupu ir gruodžio m. 13 d. atvyko į Kauną.

— **Lenkai stiprinasi.** „Elta“ praneša, kad prie demarkacijos linijos lenkai kaimuose stiprina slaptąją ir viešąją policiją ir lietuvių namams neduoda ramumo po keliskart landydami.

Lenkų laikraščiai, norėdami pateisinti šiuos savųjų žygius, rašo įvairių prasimanymų, kad, girdi, lietuvių „Geležinis Vilkas“ ruošiasi pulti lenkus.

— **Šaulių sąjunga** siunčia į Ameriką savo atstovą St. Kairiukštį, kuristen laikys paskaitas supažindinimui Amerikos lietuvių su Lietuvos krašto gynimo reikalais ir šaulių sąjungos uždaviniais.

— **Aukos Vilniuj vaduoti.** Šiemetinėse šaulių rinkliavose Vilniuj vaduoti surinkta aukų Rokiškio ap. 10.240 lt. 74 ct. Vilkaviškio ap. 16.117 lt. 48 ct. ir dar negalutiniais daviniiais matyti, kad iki šiol surinkta Šiaulių ap. 21.265 lt. 45 ct., Kretingos ap. 6.562 lt. 17 ct. Panevėžio — 6.200 lt. ir Seinų 3.803 lt. 59 ct. Kiek kiti apskričiai surinko dar nepaskelbta.

— **Vilniuj lenkų vyriausybė** uždarė gudų tautininkų laikraštį „Krynica“.

„Kurjer Wilenski“ praneša, kad dėl sunkios piniginės padėties uždarė Vilniaus pinigų biržą.

— **Kauno Vytauto bažnyčia.** Rasti nauji istoriški raštai apie Vytauto bažnyčios praeitį, iš kurių matyti, kad Vytautas ją pastatęs atminimui galutinio susitarimo su Jogaila. Po šio susitarimo Lietuva tapo visiškai nepriklausoma Vytauto valdžioj.

Kan. Tumas sumanė minėto rašto tekstą iškalti marmoro lentelė ir pakabinti Vytauto bažnyčioj.

Užsieniuose.

— Japonijoj per paskutinįjį gyventojų surašinėjimą pasirodė, kad dabar Japonija turi 59.736.000 gyventojų, t. y., kad per paskutinius 5 metus gyventojų skaičius Japonijoj padidėjo 3.777.000 žm.

— Dideli rūkai Anglijoj. Pradžioj šio mėnesio visoj Anglijoj buvo dideli rūkai, del kurių kai kuriose vietose turėjo sustoti traukiniai ir garlaiviai. Londone buvo daug nelaimingų atsitikimų.

— Biudžetų trūkumai. Kitais metais numatoma trūkumų Prancūzijos biudžete 5.600.000.000 fr. sumai. Šių metų Vokietijos biudžeto trūkumas, kaip spėjama, sudarys 104.000.000 markių.

— Latvija mananti pasiskolinti iš Amerikos Anglijos kapitalistų 10 milijonų dolerių, kuriuos išmokėtų per 25 metus. Dabar tuo reikalu eina derybos.

— Čekoslovakijoj sudarytas naujas ministerių kabinetas, kurio pirmininku yra Svehla, užsienių reikalų ministru Benešas, krašto apsaugos — Stribrny ir t. t. Į kabinetą įeina įvairių partijų žmonės ir be to, kai kurie nepartiniai—specialistai savo paskirtoj srityj.

— Ilgiausias geležinkelių susisiekimas. Gruodžio m. 7 d. Maskvoj atidaryta tarptautinė geležinkelių konferencija tiesioginiam susisiekimui tarp tolimųjų rytų ir vakarų Europos per Sovietų žemes. Projektuojamas tiesioginis kelias turės 14.000 km. ir yra ilgiausias pasauly. Jis tęsis nuo Tokios Japonijos iki Paryžiaus ir visa kelionė truks 15 dienų.

Vokietijos ir Latvijos atstovai siūlė tą kelią per Rygą, o Lenkijos — per Varšuvą.

Paskutinės žinios praneša, kad minėta konferencija pasibaigė ir susisiekimas eis per Rygą ir Kauną.

— Nobelo taikos premijos komisija nutarė kitų metų taikos premiją įteikti užsienių reikalų ministrams. Anglijos — Chamberlainui ir Prancūzijos — Briandui už žymiausį pasidarbavimą pasaulio taikai.

— Lenkijoj traukiami teismo atsakomybėn kai kurie aukšti finansų ministerijos valdininkai ir Lenkijos banko tarnautojai už spekuliaciją lenkų zloto kursui numušti.

Įvairenybės.

Futbolas ir karas. Prancūzų internacionalis žaidėjas Bard yra žmogus, kuris visame kame yra nuolaidus. Vieną kartą, prancūzų futbolo lyga jį neištatė į rinktinę komandą, kuri netikėtai laimėjo tarpvalstybinėse rungtynėse su belgais. Po rungtynių atvyko vienas suaugęs ponas, kuris širdingai sveikino laimėjusią komandą ir sutikęs tuo laiku Bard'ą tarė jam: tamsta, tur būt esi labai nelaimingas, kad šios rungtynės yra laimėtos be tamstos? Su flegmatiniu gestu Bard'as kreipėsi į interpeliantą šitokiais žodžiais. „Pardin, mano pone, ar tamsta dalyvavai paskutiniame kare“, pastarasis jam atsakė: „Ne, aš buvau per senas“. O tada Bard'as pasako „Tai tada jus iš tikrųjų esate dar nelaimingesnis, kad mes laimėjome šį karą be jūsų“.

Tutankhameno mumija. Anglų laikraštis „Manchester Guardian“ rašo, kad atrastą Egipto faraono Tutankhameno mumiją narpliojo iš drobių per 7 dienas, nes jos negalėjo išimti iš auksinio karsto, prie kurio dugno buvo prilipdyta kažkokių klijų.

Tutankhameno mumija nuo galvos iki kojų padengta auksu. Iš mumijos matyti, kad Tutankhamenas buvęs aukšto ūgio ir miręs dar jaunu būdamas.

Mumijos galvą puošia aukso diadema su žalčio ženklų; kaklas apkabinėtas amuletais (nedaliais) ir įvairiais auksiniais stambeldžių, balvonėliais. Krūtinė prideugta keliais aukso skydais, ant rankų užmauta 11 labai dailiai padirbtų apyrankių ir ant pirštų 12

įvairios medžiagos sunkių žiedų. Liemuo apjuostas dviem aukso diržais, prie kurių yra du aukso durklai. Be to, lavonas apjuostas aukso plokštelių padirbta priejuose. Amuletų kape ir karste rasta labai daug. Senovės egiptiečių tikėjimu, jie turėję Tutankhamenui palengvinti kelionę į aną dievų pasaulį. Minėti radiniai liūdija, koki aukšta egiptiečių kultūra buvo prieš 4000 metų, kada kitos tautos dar buvo laukinės.

Rusijos žmonių prieauglis. Per 1924 m. visoje Rusijoj prieauglis sudarė (t. y. padaugėjo) arti pusantro milijono žmonių.

Vėl badavimo rekordas. Žinios iš Čikagos praneša, kad Čikago universiteto biologas Hoclzelis pasiekęs naują badavimo rekordą, būtent, be valgio išbuvęs 41 dieną.

Ar tikėt šiai žiniai kol kas sunku pasakyti, kol bus gauta aiškėsnų tyrinėjimo žinių.

Laiškas ėjo 15 metų. 1910 m. lapkričio m. 10 d. Amerikos Jungt. Valstybių West Lebanono miesto vienas gyventojas C. S. Lentas, lankydamas Neujorką iš ten pasiuntė namon laišką, kuris vaikščiojo 15 metų ir jį gavo tik šiemet lapkričio m. 13 d. Panašių kelionių pasitaiko ir daugiau.

Be to, neseniai vieną laišką iš Italijos siuntė į Kauną. Minėtas laiškas vieton į Lietuvą pateko į Kiniją, iš kur grąžino į Lietuvą. Taip pat išvieno Lietuvos miestelių siuntė laišką į Vilkijos miestelį. Laiškas buvo nuėjęs į Ukrainą, o iš ten, gerokai pasisvečiavęs ir pasidairęs Ukrainos lygumuose, grįžo į Lietuvą, Vilkijon.

Kai kada ir laiškai mėgsta „pasivažinėti“ plačiame pasauly.

Rado naujų urvų. Neseniai Sovietų Rusijoj, Uralų kalnuose, surasti vieni didžiausių pasauly urvų, kurių ilgumai skaitomi myliomis. Urvų išsišakojimas siekia 20 mylių su viršum. Urvai turi ledo sienas ir stulpus, kas liūdija, kad šie urvai turi būti iš ledinių laikų, kurie buvę prieš 20.000 metų.

Minėtuose urvuose rasti priešistoriško arklio kaulai.

Ilgas miegas. Amerikoj, Pouno miestelyj, viena moteriškė Stankevičienė jau arti pustrėčių metų kaip miega. Per minėtą laiką tebuvo pabudus tik du kartu: pirmą kartą nubudus budėjo kelias dienas, o antrą kartą — kelias valandas. Dabar ėmė judinti rankas ir tikimasi, kad vėl prabus.

Visą miegojimo laiką ją maitina skystu maistu pro kiaurymėlę, įstatyta į nosį.

Greitos mašinistės. Londone buvo tarptautinės mašinėlės rašymo greitumo rungtynės, kurias laimėjo viena anglė mergaitė, Eleanor Mitchell, per vieną minutę parašiusi 129 žodžius, t. y. padariusi 812 užgavimų (tiek raidžių ir ženklų išspaudzinusi).

Pastebėjo naują kometą. Yerkes observatorijos (Amerikoj) astronomas prof. Biesbroeck surado naują kometą, devinto dydžio, pasirodžiusią „Medžio-klės šuns“ žvaigždynė.

Kometa, t. y. žvaigždė su uodega, tur būt, kiekvienas kareivis pamena ją matęs, nes prieš pat karą ji buvo pasirodžiusi Lietuvoj. Seni žmonės, kurie nežino kas tai yra toji kometa, bijo jos ir mano, kad ji pranašauja didelius karus, badus, marus ir kitas nelaimes. Bet taip nėra! Kometa yra nekaltas dangaus erdvės gyventojas, žiburys, kuris klaidžioja tuščioj erdvėj, retkarčiais pasirodydamas mūsų pasauliui. Kometa yra susidariusi iš labai lengvų dujų, kurios lengvesnės už lengviausius debesis. Kadangi dangaus erdvėj nėra oro, tai niekas toms susikaupusioms dujoms nekliudo slankioti ir nesunaikina, neišblaško jų. Oras baigiasi aukščiau 40 suviršum kilometrų nuo mūsų žemės. Kometos yra labai didelės: yra tokių, kurios pati galva turi arti 700 kilometrų skersmenį

kūnas turi arti 900.000.000 kilometrų, o uodega — 200.000.000 klm. ilgumo. Jų yra įvairių: mažesnių ir labai didelių. Vienos pasirodo dažniau (ir tai per keliasdešimt metų vieną kartą), kitos per tūkstantį metų kartą, o kitos visai nebegrižta. Kometų kelias yra ne apvalus kaip mūsų žemės aplink saulę, bet pailgas. Mūsų mokslininkai dar nedaug težino tokių kometų (tik arti 60), apie kurias gali spręsti, kada jos vėl pasirodys mūsų žemei.

Per švietimo pamokas.

Leitenantas ilgai aiškines apie senovės karus ir kariuomenes pagaliau paklausia vieno smalsiai klausiusio pamoką.

— Pasakyk, Jonai, koks yra skirtumas tarp senovės ir šių dienų kariuomenių?

— Labai didelis, tamsta leitenante, senovėj neduodavo su šautuvu valandų, o dabar duoda.

— Iš kur tą žinai?

— Labai paprastai, nes senovėj nebuvo šautuvų.

Redakcijos atsakymai.

V. Barškučiui. Jeigu esi paleistas iš tarnybos del 1921 m. Įsak Kar. 227 Nr. 1 § 8 punk. raidė a) pažymėtos priežasties, tai remdamasis minėtu įsakymu ir prašyk atlyginimo, bet jeigu esi paleistas del to paties § ir punkto raidės b), tai, aišku, negali reikalauti.

Bemoliui. Kadangi Tamstos metai dar nepašaukti ir esate jau tarnavę kariuomenėj, tai, matyt, Tamstą įskaitė atitarnauti būtiną karo tarnybą ir kai atitarnausi dvejus metus (įskaičius anksčiau tarnautą laiką), tai paleis ir būsi jau laisvas nuo karo tarnybos.

V. s. p. Abromavičiui. Tamsta savo skolos iš skolininko kareivio algos nebegalėsi gauti. Tenka išieškoti

iš jo namie palikto turto, bet jeigu tokio neturi, tai tik tada, kai jis atitarnaus karo tarnybą.

Pusk. Mickui, J. Ežerskiui ir kitiems, kurie savo adresų nepaduoda pranešame, kad nepadavusiems savo adresų neatsakinėsime. Nereikia bijoti redakcijai paduoti savo adresą, nes redakcija jus laiko paslaptį ir niekam neišduos.

P. Šatuliui. Tamstą tuomet paleis, kai bus leidžiami naujokai, su kuriais Tamsta drauge pastojai tarnauti.

Žvalgui. Tuo klausimu jau buvome atsakę J. Dragūnui „Kario“ 49 Nr.

Vyr. pusk. Podeliui. Klaipėdos krašto savanorių dalyse tarnautas laikas neįsiskaito į būtinios tarnybos laiką.

J. p. Petrauskui. Tenka ištarnauti pasizadėtą laiką.

Mekai. Tuo klausimu nebuvo jokių įstatymų, kuriais galėtų remtis. Šiaip galvojant, tokie gaivalai nebūtų naudingi mūsų kariuomenei, nes jų idėja—Varšuva ir kas žino, gal ir tarnauja jai, nes Lietuva yra apsupta lenkų šnipų tinklu. Apie tokius reikėtų pranešti jų dalies vadui, kad šis kreiptų ypatingą į juos dėmesį ir atitinkamai pasielgtų.

Viršilai. I. 1923 m. Įs. Kar. 155 Nr. 2 § kareiviai negali dėvėti dirželių (taigi ir viršilos), bet kas nešioja kalaviją, tas turi prie jo ir dirželį. II. 1923 m. Įs. Kar. 53 Nr. yra pasakyta, kad kareivių milnės yra vienašalės, taigi viena eile sągų. Tas pats turi būti ir viršiloms.

J. p. J. Kilčiauskui, Alf. Neverauskui, Juozui Šyčiui, Antanui Guželiui. Tamstų atsiminimai atiduoti žurnalui „Karo arahyvas“, jie bus sunaudoti III tome.

J. Vainučiu. Tamstos „Kovokime su blogaisiais papročiais“ gavome, tinka. Dedame

1925 m. „Kario“ turinys.

I. Karyba ir technika.

	Pusl.
Boleckis, Kostas gen. št. pulk. Apie kariuomenės paruošimą nakties veiksams 147, 155, 162, 170, 179, 185 ir	194
„ Transmisijos manevrai	234
Garbačauskas, S. Pirmieji žmonės paukščiai broliai Rait (Wright)	90
G(ustai)tis, A. vyr. ltn. Aviacijos žinutės	66
Gustaitis vyr. ltn. Karo aviacija, jos atsiradimas ir išsivystymas 122, 129, 138, 146 ir	153
Petkėlis kpt. Žmogaus gyvybei pavojingi elektros laidai	422
„ Elektros įrengimai — gaisro priežastys	446
Reingardas, M. gen. št. pulk. Pasikeitimas lauko artilerijos apsiginklavime ir taktikoj tankams pasirodžius	3
„ Tankai	374
Šulcas ltn. 1924 m. radiotelegrafijos vystymosi apžvalga	35
Urbelis, A. vyr. ltn. Dujų karo bruožai 401, 409, 434	

II. Kariuomenės švietimas, mokymas ir auklėjimas.

Bajorinas, St. grand. Jauniems kariams	178
Bartkus, Dz. Auklėkime nepaustaburnius	394
B(utku)s, St(asys). Centralinė kariuomenės biblioteka	306
D(ily)s, Albertas jaun. pusk.). Valdykite nepaustaburnių liežuvius	185
G(rybi)nas, J. (eil.). Kariai ir mandagumas	226
G(rybi)nas, J. Meskime rusų keiksmus	153
J. L(izdelka) iš P. (Cimbolaitis, J.). Darbas visa nugali	291
J. Lizdelka iš P. Ne skaičiuje galybė	177
J. L(izdelka) iš P. Pasiryžimo reikšmė	123
J. Lizdelka iš P. Tėvynės meilė	137
Jurgelevičius, P. vyr. ltn. Viršininko paskirtis	1
J. Vainutis. (Baltrušis, Juozas). Kovokime su blogais papročiais	444
„ Karių švietimo dalies įsakymai	3, 18
„ Krašto apsaugos ministerio įsakymas 36 Nr. 178	

Mašiotas vyr. ltn. Futbolas, mandagumas ir drausm.	267
„ Kauno igulos kareivių klubas	268
Rudaitis vyr. ltn. Laikysena gatvėje	242
„Spiečius“. Mandagiau elkimės vakaruose	65
Šteponaitis, A. eil. Kareiviai, daugiau lavinkim savo protą	259
(Šulcas ltn.). Patriotizmas	57
Tomkus, J. (majoras). Būkime taupūs	405
„ Būk ištikimas!	257
„ Daugiau vienybės	298
„ Kas tai yra valstybė ir kam ji reikalinga	201
„ Kaip tvarkosi mūsų valstybė	225
„ Kodel ir kaip pilietis turi mylėti savo tėvynę	233
„ Laikas ir darbas	430
„ Lietuva tėvynė mūsų	193
„ Ruošdami ateitį, nepamirškime praeities	33
„ Susivaldykime gi pagaliau	333
(Urbelis, A. vyr. ltn.). Saugokime paslaptį	369
Žutautas mjr. II karo apygardos viršstarnybinių puskarininkų laikinos mokyklos I laida	209

III. Įvairūs mūsų kariuomenės dalykai.

Acukas pulk. ltn. I ką reikia atsižūrėti, priimant ar perkant maistą	17, 25
Baltrimas, V. Dabokime nustatytos tvarkos	323, 335
Baniulis, St. ltn. Neskriauskime naujokų	357
Biržiška, Mykolas. Kariuomenės dainų rinkimas	97
Biveinis, A. virš. Iš Klaipėdos igulos gyvenimo	314
Butkus, St. Kariškos prievolės	337
B(utku)s St(asys). Netikusi tvarka su areštuotais	370
B(utku)s. Pasisveikinimas	398
Būrokas, Romas mjr. Lietuvos, lenkų okupuotos šalies kariai!	216
D(ily)s, A(lbertas). Kariuomenė apleidžiant	327
„ Pavasariui atėjus. — gražinkime savo kareivines	129
„ Per vėliavas su visuomene	346
G(rybi)nas, J. Naujokų belaukiant	345
„ I karius, tarnavusius 1 gusarų pulke	208

J. Vainutis (Baltrušis, Juozas). Kam platinam kariuomenėj girtuokliavimą	298
K. Butkus (Butkevičius, Pr. kap.). Apie kareivių perkėlimą iš vienos tarnybos vietos kiton	249
Naunčikas, K. Itn. Kareivi, lankyk Karo muzėjų	326
„ Naujokus į Karo muzėjų bevedant	434
Puskarininkis (Žamžickas, Aleksas V. pusk.). Puskarininkių klausimu	114
Rudaitis vyr. Itn. Del santykių kariuomenės su policija	169
„ Del santykių vienos ginklo rūšies su kita	145
„ Keletas žodžių del valgio mūsų kariuomenėje	73
„ Keletas žodžių del valstybės turto ir rūbų dėvėjimo	282
„ Mūsų kareivių krautuvės	209
„ Naujokų belaukiant ir jiems atvykus	289
„ Puskarininkių parengimo reikalu	89
„ Tvarkos reikalu šaudykloje	106
Senas liktinis (Purvinis, Br. virš.). Mūsų norai „Spiečius“. Dar žodis del draugiškumo	398
„ Spiečius“. Dar žodis del draugiškumo	10

IV. Mūsų kariuomenės gyvenimas.

Krašto apsaugos ministeris	68, 378
Vyriausis štabas	169, 366
Karo mokslo skyrius	13, 28, 30, 69, 390
Centrinė kariuomenės biblioteka	55, 61, 222, 306, 366, 390
Auk. Karininkų D. L. K. Vytauto kursai	159, 237, 309
Aukšti karo technikos kursai	378
Karo mokykla 6, 69, 159, 196, 228, 230, 286, 294, 366, 379, 403, 414, 415	
Kauno igulos kareivių klubas	6, 93, 244, 438
Karių teatras 13, 36, 54, 61, 77, 92, 126, 214, 215, 301, 318, 330, 390, 402, 413	
Kariuomenės sporto draugija	184
Kauno igula 109, 151, 205, 228, 238, 244, 285, 330, 353, 359, 391, 415, 449	
Klaipėdos igula	14, 68, 174, 231, 314, 343
Alytaus igula	166
I karo apygarda	93, 278
II „	36, 209
III „	6
1 p. D. L. K. Gedimino pulkas 22, 54, 183, 221, 222, 262, 278, 390, 438	
2 p. D. L. K. Algirdo pulkas 60, 85, 159, 229, 230, 237, 239, 271, 294, 301, 319, 379, 402, 413, 415	
3 p. D. L. K. Vytauto pulkas 47, 229, 238, 261, 278, 294, 311, 415	
4 p. L. K. Mindaugo pulkas 22, 76, 135, 183, 260, 278, 352, 438	
5 p. D. L. K. Kęstučio pulkas 22, 28, 29, 37, 47, 68, 135, 143, 230, 252, 262, 269, 285, 286, 301, 379, 415	
6 p. P. K. Margio pulkas 46, 78, 86, 118, 166, 245, 253, 276, 286, 294, 310, 319, 330, 343, 354, 366, 450	
7 p. Ž. K. Butegeidžio pulkas 46, 47, 69, 174, 252, 330, 343	
8 p. K. K. Vaidoto pulkas	69, 158, 199, 270
9 p. L. K. Vytenio pulkas 22, 101, 126, 134, 143, 189, 238, 245, 262, 343, 353, 366, 378	
Kavalerija	277
1 gusarų pulkas 78, 199, 228, 230, 238, 239, 253, 261, 271, 294, 295, 415	
2 ulonų pulkas	93, 342
Inžinerijos pulkas	229, 238, 239, 253, 278, 319, 415
Artilerija	135, 158
1 artilerijos pulkas	28, 278
3 artilerijos pulkas	229, 295
4 artilerijos pulkas 174, 245, 285, 319, 331, 343, 354, 438	
1 baterija	13, 352
2 „	93
3 „	30
6 „	30
1 sunkioji baterija	38
2 „	294
Šarvuočių rinktinė	47, 127, 175, 228, 238, 239, 415
Aviacija 188, 230, 237, 238, 245, 252, 260, 261, 319, 366, 379, 403, 414, 415, 438	
1 oro eskadrilė	37
2 „	78
Mokomoji oro eskadrilė	78
Minosvaidžių batalijonas	199, 253, 276
Elektrotechnikos batalijonas 21, 28, 37, 166, 205, 230, 238, 254, 262, 318, 415, 450	
Autobatalijonas 228, 238, 239, 262, 286, 294, 310, 330, 331, 343, 415	
Geležinkelių batalijonas	276, 294
Vyr. štabo raštininkų kuopa 151, 158, 175, 199, 229, 230, 238, 245, 261, 278, 310, 318, 319, 378, 415, 450	
Drausmės kuopa	76, 78
Kauno m. ir ap. karo komendantūra	13
*Karo policija	183

Intendantūra	310, 353
Karo muzėjus ir invalidai	15, 285, 330, 340
Karo dovanos ir laipsniai	13, 22, 60, 151, 166, 413
Opera ir Valstybės drama kariams	29, 47, 54, 69, 85
Ivairūs kariuomenės gyvenimo dalykai 6, 13, 21, 76, 77, 174, 183, 188, 228, 237, 253, 270, 277, 294, 310, 352, 413	

V. Pasižymėję karžygiai.

1 pėst. divizijos štabo	292, 300
1 p. D. L. K. Gedimino pulko	214, 219, 227
2 p. D. L. K. Algirdo pulko	107, 316, 341, 350
3 p. D. L. K. Vytauto pulko	235, 292
4 p. L. K. Mindaugo pulko	282, 300, 306, 315, 351, 389
5 p. D. L. K. Kęstučio pulko 34, 44, 51, 58, 66, 99, 116, 124, 132, 140, 165, 182, 186, 196, 202	
6 p. P. K. Margio pulko	268, 364
7 p. Ž. K. Butegeidžio pulko 149, 164, 243, 274, 364, 410, 447	
8 p. K. K. Vaidoto pulko	377, 389, 447
9 p. L. K. Vytenio pulko	300, 377
10 p. Marijampolės pulko	251, 329, 377, 389
1 gusarų pulko	389
Artilerijos brigados	389
3 baterijos	44
6 „	259
Geležinkelių batalijono	243
Pasvalio batalijono	74, 82
Šarvuočių būrio	268
Gudų dalių	51, 274, 389
Kėdainių grupės	172
Kauno m. ir ap. karo komendantūros	341, 389
Jėzno karo lauko komendantūra	389
2 savanorių grupės	448
Kauno šaulių būrio	448
Alytaus šaulių skyriaus	448

VI. Kitų valstybių kariuomenės.

A(lbertas Dilys jaun. pusk.). Būsimieji latvių karo ministerio darbai	11
B(utkus). Lenkijos sanitarinė aviacija	385
(Dilys, A. j. pusk.). Estai stiprina vidaus apsaugą	58
D(ilys), A(lbertas). Latvių kariuomenėje	212
(Dilys, A.). Latvių karo ministeris apie latvių kariuomenę Prancūzijos kariuomenėje	371
„	156
D(ilys), A(lbertas). Prancūzų kariuomenės gyvenimas Afrikos kolonijose	82
„ Rusų karo laivynas	242
„ Su kuo suomiai mano kariauti ir ko trūksta jų kariuomenėje	386
X(Majus, A. v. I.). Lenkija ir jos kariuomenė	444
S(Dilys, A.). Latvių virštarnybinių	360
Vasaros mokymai Sovietų kariuomenėje	19

VII. Istorija, biografijos ir nekrologai.

Allšauskas vyr. Itn. A. a. kapitonas Zigmas Liulis-Liulevičius	41
(Butkus, Stasys ats. vyr. pusk.). A. a. gen.-Itn. Juozas Stanaitis	233
Butkus, St. ats. vyr. pusk. A. a. viršila Jonas Jansonas (Butkus, St.). Gen. št. pulk. K. Boleckio mirimas ir laidotuvės	412
437	
B(utkus). Čekoslovakų prezidentas prof. Tomas G. Masarykas	81
(Butkus, St.). A. a. vyr. Itn. Algirdas Matulionis	437
(Butkus, St.). Naujas vyriausiojo štabo viršininkas gen.-Itn. Ladyga	169
Butkus, St. Savanorio atsiminimai	350, 361
Butkus St. Vyskupas Motiejus Valančius	170
B(utkus), St(asyš). Zigfridas Meierovicus	282
D(ilys), A(lbertas). Del 1918—1921 m. kovų atsiminimo rašymo	41
„ Reikėtu susirūpinti atsiminimų surašymu	121
Chodkevičius, J. Itn. Žvalgyboj	373
J. L. iš Pašešupio (Cimbolaitis, J.). Taip miršta narsuoliai 161	
Juozas Syčius (Salkevičius, Juozas jauni. pusk.). Kaip tapau kareiviu	179
Kaunas majoras. Karo mokyklos auklėtiniai atsiliepkit!	96
Majus vyr. Itn. A. a. gen. št. pulk. Kostas Boleckis	432
Pallukas vyr. Itn. A. a. virš. Kazys Butkus	92
Ruseckas, P. mjr. Iš mūsų praetinės 336, 348, 361, 371, 382, 394, 408, 419, 443	
Ružancovas, A. majoras. Pirmasis karo statutas lietuvių kalba	383, 396, 407
Širvys (Butkus, St.). Kovo del Vilniaus	326
Šulcas vyr. Itn. Iš telegrafo istorijos	211

VIII. Beletristika ir poezija.

De Amici, Edmund. Karo žvalgas	27
Baltrimas, V. Baisus kambarys	275, 283
Bernotas Kazys. Pirmųjų Lietuvos gynėjų daina	18
Biržys, P. atsargos leitenantas. Palydėjome	43
Biržys, Petras. Rudeni	290
D(ily)s, A(lbertas). Gyvenimo ir mirties ribose	307, 315
Grybinas, J. Del Vilniaus	340
J. Bulvydis (Melys, vyr. ltn.). Priešus bevejant	445
J. Lizdelka iš P. (Cimbolaitis, J.). Dainos ir muzika kariuomenėj	258, 266
J(uodvalkis), J. Tinka	373
Juozas Žengė (Žlabis, Juozas ltn.). Geležinis Vilkas	410
„ Granata	397
„ Kavalerija	298
„ Puntukas	433
„ Žinau, kad myliu	421
Jūrų Duktė (Sliesoraitytė, Petronėlė-Birutė). I Vilnių svajonės neš mane	9
Kilčiauskas, J. vyr. pusk. Lietuviškos dainos jėga	202
„ Velykų rytas Nemuno krante	114
Naunčikas, K. ltn. Kariuomenė — dainos ugdytoja	187, 195
„ 9 p. L. K. Vytenio pulko kariuomenės dainos 99-107, 115, 123, 203, 219, 228	83, 91
Palubinskas, M. Laiškas Onytei	337
Pyragio vyr. ltn. vertimas. Nenusisekusi žvalgyba	218
S(kimundris), S. Paradas gegužės 15 dieną 1925 metais Kaune	154
„ Renkitės į Vilnių	376
Slavinskas, K. vyr. ltn. Kovoje su bolševikais	163, 171
Svirplys (Štikas, Alfredas). Du prieš trisdešimt	19
„ Kaziukai	74
„ Nuotrupos iš kaziukų gyvenimo	42
Šemerys Salys. Kareiviui P. Lukšui	116
„ Velykų rytą	322
„ Vilniaus dėlai	441
„ Besiartinant Kalėdoms	186
Sirvys (Butkus, St.). I Vilnių	386
„ Jei įlipsi, gausi atostogų	397
„ Jonas ūsus aūgina	442
„ Kareivis ir dovana gimusiam Kristul	162
„ Plyškite granatos	26
„ Rikiuotė	34
„ Savanorio mintis	58
„ Su šautuvu	334
Tarasovas vyr. ltn. Čiulba čiulbutė	306
„ Vilniuj buvo žalias gojus	282
„ Tau, kareivi!	370
De Vignes Rouse, Jan. Vadų dvasia	314
Ž(u)t(au)tas, Vl. mjr. Apleisti kapai	121
Žvalgyvė (Žukaitis ltn.). Pajūrio lanka	

IX. Sporto dalykai.

A(ntanavičius), N. Dalių futbolininkai ir kariuomenės futbolo turnyras	116
Boleckis, Kostas gen. št. pulk. Būdas kautynėms paruošti	249
D(ily)s, A(lbertas). Del referi'o rungtynėse	226
D(ily)s, Alb. j. p.). Sportas suomių kariuomenėje	98
Garbačiauskas, S. Fiziškas lavinimas Austrijos Bundeswehre	42
„ Naujos futbolo taisyklės	387
„ Prancūzų kariuomenės sporto mokykla	19
„ Sportas prancūzų kariuomenėje	50
„ Kauno igulos futbolo komandų 1925 m. rungtynių ratas	205
„ Kauno igulos futbolo komandų per 1925 mt. rungtynių rezultatai	415
„ Kodėl nevyko Kauno igulos lengvosios atletikos pirmenybės	341
Mašiotas vyr. ltn. Atsargos kariai ir sportas	250
Pyragius vyr. ltn. Futbolo teisėjų reikalai	349
P(yra)gius vyr. ltn. Kariuomenės futbolo komandos reikalai	140
Pyragius vyr. ltn. Lietuvos šaudymo pirmenybės ir kariai	106
„ Žygis pilnoj šarvuotėj	359

X. Sveikatos dalykai.

Matulevičius, A. gyd. v. l. Apie kokainizma	4, 12
Petrailis gyd. mjr. Dantys	325
„ Kame žmogaus laimė	273
„ Neseniai pašauktiems kareiviams	393
„ Nušalimai ir sušalimai	418, 431
„ Nematomi priešai	299
„ Votys ir žaizdų pūliavimas	374, 384
S. N. Būkime sveiki	349

XI. Vilniaus klausimu.

Albė (Dilys, A. j. p.). Vilniaus ateitis ir mūsų kariuomenė	334
Būrokas mjr. Steikime „Sajunga Vilniui vaduoti“	313
B(utkus). Kary, atmink Vilnių!	273
D(ily)s, A(lbertas). Ka kariams 1925 met. linkėti	9
D(ily)s, A(lbertas). Kas padės mūsų kariuomenei Vilnių atsiimti?	290
D(ily)s, A. Spalių 7 ir 9 dienos	321
(Dilys, Albertas). Vasario mėn. 16 diena gimė	49
Ruseckas, P. Del Didžiojo Vilniaus Seimo	417
Tomkus, J. Penkiems metams praslinkus	322

XII. Bibliografija ir recenzijos.

(Čia pažymėta tik didesnės recenzijos).

Mokslas ir auklėjimas. 1) Ign. Končius. Ūkininko dangus (88 pusl.). 2) Brundalas. Sodžiaus teatras (95). 3) A. Šalčiuvienė-Gustaitytė. Pradedamoji geografija (111). 4) Geografija. Azija, Afrika, Amerika ir Australija (128). 5) A. Virellūnas. Mūsų kalbos ugdymas (176). 6) Levas Tolstojus. Kodėl žmonės svaiginasi? (192). 7) Sam Smailsas. Vyriškumas (216). 8) G. Petkevičaitė. Pasaulinės literatūros istorijos vadovėlis. II dalis. Graikai (240). 9) P. G. Altuchovas. Naminių gyvulių gydymas (255). 10) G. F. Šeršėnavičius. Bendrasis teisės ir valstybės mokslas (264). 11) V. Ruzgo. Kaip augalai rinkti, gerbarai ir kolekcijos daryti (264). 12) T. Ivanauskas. Mūsų paukščiai ir mokykla (332). 13) Agr. J. Kriščiūnas. Apie uogas (248). 14) J. P-nas. Spindulėlis (440).

Istorija. 1) E. Čarskij. Sandro Bottičelti (104). 2) P. I. Biriukovas. Graikų išminčius Diogenas (111). 3) Didis graikų išminties vyras Sokratas (120). 4) Radus-Zenkavičius gen. Trumpas Didžiojo Karo eskizas (160). 5) N. A. Rubakinas. Jonas Amosas Komenskis didis mokytojas (264). 6) S. A. Kinų išminčius Konfucijus (288). 7) Tiberijus ir Gajus Graikai (288). 8) Mjr. P. Tarasenska. Lietuvių kovos del nepriklausomybės (356).

Beletristika ir poezija. 1) Juozas Autier. Naujas gyvenimas (80). 2) Joseph Spellman. I aukso šalį (80). 3) K. S. Karpavičius. Samsonas ir Delila (80). 4) K. S. Karpavičius. Juozapas ir Zelbora ir Paraono Sapnas (80). 5) Petras Vaičiūnas. Giedrėjanti Sažinė (96). 6) Čarlzas Dikensas. Šykštuolis Skrudžas arba Kalėdų apsakymas su vaidokliais (104). 7) Pr. Penkaičio raštai. II tomas (111). 8) Viktoras Dineika. Baltakė 3 veik. drama (11). 9) Brolių Grimų pasakos (111). 10) N. Rubakinas. Negyvenamoje saloje (112). 11) Vaidilutė. Gyvenimo akordai (120). 12) Maironis. Z nad Biruty (128). 13) Jonathan Swift. Gulivero kelionės į nežinomas šalis (160). 14) J. Rainis. Aukso žirgas. 5 veik. pasaka (191). 15) Butkų Juzė. Palaidunas. 2 veik. kaimo gyvenimo vaizdelis (191). 16) L. Tolstojus. Buda (215). 17) Tūkstantis ir viena naktis (248). 18) J. Tyslavas. Auksu lyta (256). 19) J. Vasiljeva. Našlaitė ir miško kertelė (280). 20) J. Geniušas. Scenos vaizdeliai vaikų teatrui (392).

Laikraščiai ir žurnalai. 1) Sportas (15). 2) Kardas (31, 71). 3) Česky svet (71). 4) Kultūra (87). 5) Jėga ir Grožis (95). 6) Mūsų Žinynas (103, 304). 7) Aizsargas (168, 256). 8) Karo archyvas (200, 355, 392).

Kariuomenės dalių laikraščiai. 1) Keistutietis (63, 191). 2) Kovotojas (16, 128). 3) Liepsna (247). 4) Minos skeveldra (191). 5) Skydas (167). 6) Spiečius (16, 64, 88). 7) Tėvynės Gynėjas (16). 8) Žaibas (32).

Ivairūs spaudiniai. 1) Instrukcija Kariuomenės Intendantūros Sandėlių Viršininkams (40). 2) Didysis Lietuvos Ūkininko Kalendorius 1925 m. (95). 3) Nasz Kalendarz na 1925 rok (95). 4) J. Baronas. Rusiškas lietuviškas žodynas (176). 5) Alano Klarko. Amžinasis klausimas (248). 6) A. Virellūnas. Pažinkime žemę. Kelionės po šiaurės I dalis. Žemių šiaurė (255). 7) Prof. Dr. phil. P. Zahlte. Vahcu varas pastari Letvija (264). 8) V. Luckevičius. Kasamosios anglis (272). 9) Moksleivių kalendorius 1925—26 metams (404). 10) Sodžiaus kalendorius 1926 m. (427). 11) Laimės kalendorius 1926 m. (427). 12) Didysis Lietuvos Ūkininko Kalendorius 1926 m. (440).

XIII. Ivaizūs raštai.

A(lbertas Dilys). Kas turėtų rūpintis karių kapais	241
„ Rūkabilų karas	314
Barčius, J. Sicinskis Karo muzėjuje	340
Biveinis, A. virš. Jūrų svečiai	235
B(oleckis), K(ostas gen. št. pulk.). Kova su šnipavimu taikos metu	381
B(utkus). Amerikiečių spauda apie „Kari“	10
„ Duokim buvusiems savanoriams ženklus	323
„ Jūrų svečiai	217
„ Kalėdų sulaukus	441

Butkus, St. Karių teatras	139
(Butkus, St.). Kokių gyvūnų esama jūrų gelmėse	375
Butkus, St. Medžių sodinimas	154
.. Nepriklausomybės gynėjų kapai	65
.. Rašykim apie nužudytus karius	81
.. Mūsų bendradarbiai 1925 m.	450
B(utku)s. II lietuvių latvių vienybės kongresas	213
Būrokas mjr. Spaudos naudojimas šnipavimo tikslams	250
Č(elkys). J(onas vyr. pusk.). Raštas, rašomoji medžiaga ir įrankiai	410, 421, 435
D(ily)s, A(lbertas). Del karių kapų tvarkymo, lėšų ir del draugijos	217
.. Del užmetinėjimų redaktoriams	44
G(rybi)nas, J. Karių kapų sutvarkymo reikalu	305
Jakimavičius eil. Susirūpinkime savo brolių karių kapais	324
Iļjasevičius kpt. Apie atsargos kareivius	265
.. Ką rašo kitų šalių laikraščiai apie mūsų kariuomenę	241
K-is (Dily)s, A.). Gegužės 15 diena	171
M(ajus, Antanas vyr. ltn.). Jonas Gutenbergas ir knygu spauda	399
M. Lietuva ir dabartinė Rusija	347, 360
.. Mirtis už komunistų agitaciją kariuomenėj	10
Nora (Majus, A. vyr. ltn.). Ką rašo Vilniaus lenkų laikraščiai apie mūsų aeroplano nelaimę	328
St(asys Butkus). IV žemės ūkio ir pramonės paroda	213
Tomkus, J. Akys kaltos ar akiniai meluoja	357
.. Kam reikalinga kariuomenė?	105, 113
.. Kas tai yra karas ir ar negalima be jo apseiti?	51, 59, 67, 76
.. Žemės drebinėjimas Japonijoje	130
Žuvusiems del Lietuvos nepriklausomybės paminklui statyti Baisogaloje Komitetas. Atsišaukimas	440
.. 1924 m. gruodžio m. 1 d. komunistų sukilimas Estijoje	131, 139, 147

XIV. Nemokamuose prieduose.

Baltrimas, V. Eilinis Blažaitis . . . . . 7, 8 Nr. Nr. 2 p. D. L. K. Algirdo pulko kareivis. Atiduok Vilnių! . . . . . 8 Nr. Tarasenska, P. majoras. Lietuvių kovos del nepriklausomybės . . . . . 10, 11, 12, 13, 14 ir 15 Nr. Nr.

XV. Karo kronika, Kas girdėti.

Paveikslai ir sportas kiekviename numeryje. Kariuomenės gyvenimas, kariuomenės sportas, įvairenybės, atsiųstieji redakcijai spaudiniai, klausimai ir atsakymai ir redakcijos atsakymai beveik kiekviename numeryje.

Autorių rodyklė.

1) Acukas, Jonas pulk. ltn. pusl. 17, 25, 40, 2) Ališauskas vyr. ltn. 41, 107, 3) De Amici, Edmund 27, 4) Antanavičius, N. 116, 5) Bajorinas, St. grand. 178, 6) Baltrimas, Vytautas vyr. ltn. 275, 283, 323, 335 pusl. ir 7 ir 8 Nr. Nr. prieduose, 7) Baltrušis, Juozas 298, 444, 8) Baniulis, St. 357, 9) Barčius, J. karo invalidas 340, 10) Bartkus, Dz. 394, 11) Bernotas, Kazys 18, 12) Biržiška, Mykolas prof. 97, 13) Biržys, Petras ltn. 43, 290, 14) Biveinis, A. viršila 149, 164, 235, 314, 15) Boleckis, Kostas gen. št. pulk. 88, 147, 152, 155, 162, 170, 175, 179, 185, 194, 234, 381, 429, 16) Braziulevičius pulk. ltn. 95, 17) Butkevičius, Pranas kpt. 249, 18) Butkus Stasys ats. vyr. pusk. 10, 15, 16, 26, 32, 34, 44, 51, 58, 63, 65, 79, 81, 88, 95, 128, 139, 154, 162, 169, 170, 181, 186, 191, 213, 214, 217, 233, 247, 273, 282, 306, 323, 326, 337, 350, 355, 356, 361, 370, 375, 385, 386, 397, 398, 441, 442, 19) Būrokas majoras 250, 313, 20) Cimbolaitis, J. 123, 137, 161, 177, 258, 266, 291, 21) Čelkys, Jonas vyr. pusk. 410, 421, 435, 22) Dily)s Albertas, jaun. pusk. 9, 11, 16, 41, 44, 49, 58, 64, 82, 98, 129, 121, 156, 167, 168, 171, 185, 212, 215, 216, 217, 226, 241, 242, 248, 249, 256, 264, 290, 307, 314, 315, 321, 327, 334, 346, 360, 371, 386, 23) Garbačas, Stepas 19, 42, 50, 90, 387, 24) Grybinas, Juozas eil. 153, 226, 305, 345, 346, 25) Gustaitis, A. vyr. ltn. 66, 122, 129, 138, 146, 153, 26) Chodkevičius, Jonas ltn. 373, 27) Iļjasevičius kpt. 265, 28) Jakimavičius eil. 324, 29) Jurgelevičius, Petras vyr. ltn. 1, 30) Juodvalkis, Juozas naujokas 373, 31) Kaunas majoras 96, 32) Kilčiauskas, J. vyr. pusk. 114, 202, 33) Laurinaitis, J. M. 176, 34) Lėknickas, Lionginas ltn. 66, 99, 116,

124, 132, 140, 165, 172, 182, 186, 196, 202, 292, 300, 306, 315, 35) Majus, Antanas vyr. ltn. 248, 255, 264, 272, 328, 347, 360, 399, 404, 427, 432, 440, 444, 36) Mašiotas vyr. ltn. 250, 267, 268, 37) Matulevičius, A. gyd. vyr. ltn. 4, 12, 38) Melys vyr. ltn. 445, 39) Naunčikas, Kazys lt. 99, 107, 115, 123, 187, 195, 203, 219, 228, 326, 434, 40) Palubinskas, M. vyr. ltn. 83, 91, 41) Paškevičius, Antanas 80, 104, 111, 120, 128, 160, 191, 192, 232, 240, 280, 288, 332, 392, 42) Petkelis kpt. 422, 446, 43) Petraitis gyd. majoras 273, 299, 324, 349, 374, 384, 393, 418, 431, 44) Petrenas, Juozas ats. karo vald. 96, 45) Pyragius vyr. ltn. 106, 140, 337, 349, 359, 46) Purvinis, Br. virš. 398, 47) Reingardas, Marijonas gen. št. pulk. 3, 48) Rudaitis vyr. ltn. 73, 89, 106, 145, 169, 209, 242, 281, 289, 49) Ruseckas, Petras majoras 10, 31, 87, 88, 103, 136, 160, 200, 255, 256, 304, 336, 348, 355, 361, 371, 382, 394, 408, 417, 419, 443, 50) Ružancovas, Aleksandras majoras 51, 71, 95, 128, 160, 274, 383, 396, 407, 51) Saikevičius, Juozas jaun. pusk. 179, 52) Skimundris, S. kpt. 154, 218, 53) Slavinskas, K. vyr. ltn. 376, 54) Sliesoraitytė, Petronėlė - Birutė 9, 55) Steponaitis, A. eil. 259, 56) Šarauškas mjr. 432, 57) Šemerys Salys 42, 116, 322, 441, 58) Šerys virš. 410, 447, 59) Šlikas, Alfredas naujokas 19, 74, 163, 171, 60) Šulcas ltn. 35, 57, 211, 61) Tarasenska, P. majoras 10, 11, 12, 13, 14 ir 15 Nr. Nr. prieduose, 62) Tarasovas vyr. ltn. 306, 329, 334, 63) Tomkus jaun. pusk. 316, 64) Tomkus, Juozas majoras 33, 51, 59, 67, 76, 105, 113, 193, 201, 225, 233, 257, 297, 322, 333, 357, 405, 430, 65) Urbelis, Antanas vyr. ltn. 369, 401, 409, 434, 66) Uzdavinys, Vincas 282, 67) Vėgelė kpt. 74, 83, 68) De Vignes Rouge, Jan 370, 69) Vireliūnas, Antanas 111, 112, 255, 70) Zamžickas, Aleksas vyr. pusk. 114, 71) Žabis, Juozas ltn. 298, 397, 410, 421, 433, 72) Žukaitis ltn. 121, 73) Žutautas, Vladas majoras 209, 314, 74) 2 p. D. L. K. Algirdo pulko kareivis 8 Nr. priede.

IV metai.

IV metal.

Jau laikas 1926 metams užsisakyti mėnesinis sporto bei fizinio auklėjimo iliustruotas žurnalas

„Sportas“

Lietuvos Sporto Lygos, Lietuvos Futbolo Lygos ir kitų didžiųjų Lietuvos sporto organizacijų organas.

„Sporto“ žurnale trumpai, gyvai išdėstoma viso Lietuvos sporto gyvenimo mėnesinė apžvalga. „Sporte“ dedama straipsnių, pasikalbėjimų apie žymiausias bei opiausias Lietuvos ir užsienio sporto klausimus.

„Sporte“ visuomet randama turtingą skyrių piešinių, karikatūrų, fotografijų, iliustruojančių visos sporto dienos įvykius.

„Sporte“ vedamas platus kariuomenės ir mokyklų sporto skyrius.

„Sporte“ gausiai dedama sporto gyvenimo įvairenybių, sporto klausimų medicinos atžvilgiu, feljtonų, įvairių nurodymų, patarimų, sporto istorijos žinių, rekordų, statistikos davinių, atsiliepimų apie Lietuvos ir užsienio knygas bei žurnalus ir t. t.

„Sporta“ leidžia Lietuvos Futbolo Lyga; redaguoja komisija, kurią sudaro: V. Gulmanas, vyr. ltn. J. Pyragius ir J. Šulginas. Redaktorius Jurgis Šulginas.

„Sporte“ dalyvauja geriausios sportininkų jėgos.

Prenumerata: su nusiuntimu metams 15 lt., pu-sei m. 8 lt. Užsieniui dvigubai. Atskiro numerio kaina 1 lt. 50 cent. Užsisakyti, be administracijos galima „Spaudos“ b-jė (Kaunas, Laisvės Al., 76 Nr., Pasaje) ir visose pašto agentūrose.

Redakcijos ir administracijos adresas: Kaunas, Tiltų gatvė Nr. 3, tel. 1971. Adara kasdien nuo 10-12 v. ryto.

Leidžia vyr. št. karo mokslo skyrius.

Redaktorius vyr. leit. A. Majus.

Valstybės Spaustuvė Kaune, kampas Duonelaičio ir Gedimino g.

99 39 50